

KLASA: UP/I 034-03/2022-02/005
URBROJ: 580-11/107-2022-052
Zagreb, 9. kolovoza 2022.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja OIB: 54882480048 (dalje u tekstu: AZTN) na temelju članka 22. stavaka 6. i 7. točke 2., članka 31., članka 57. stavka 2. i članka 58. stavka 1. točke 5. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09., 80/13 i 41/21.; dalje u tekstu: ZZTN), u postupku ocjene dopuštenosti namjere provedbe koncentracije poduzetnika koja nastaje stjecanjem izravne kontrole poduzetnika Grand Automotive LLP sa sjedištem u Izraelu, Hachazon Street 2, Ramla 72102, registracijski br.: 550215719 (dalje u tekstu: Grand Automotive LLP) i GRAND AUTOMOTIVE RD Ltd., sa sjedištem u Izraelu, 2 Hachazon, Ramla (dalje u tekstu: Grand Automotive RD Ltd.) nad poduzetnikom Renault Nissan Hrvatska trgovina vozilima d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 47, OIB: 30985203273 (dalje u tekstu: Renault Nissan Hrvatska), zastupanog po punomoćniku [***], na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: dr.sc. Mirta Kapural, dipl.iur. predsjednica Vijeća, Vesna Patrlj, dipl.iur., zamjenica predsjednice Vijeća, mr.sc. Ljiljana Pavlic i Denis Matić, dipl.iur., članovi Vijeća, donesenoj na 32/2022. sjednici, održanoj 9. kolovoza 2022., donosi sljedeće

R J E Š E N J E

I. Ocjenjuje se uvjetno dopuštenom koncentracija poduzetnika koja nastaje stjecanjem izravne kontrole nad poduzetnikom Renault Nissan Hrvatska od strane poduzetnika Grand Automotive LLP i Grand Automotive RD Ltd.

II. Prihvaćaju se mjere i uvjeti podnositelja prijave koncentracije Grand Automotive LLP i Grand Automotive RD Ltd, koje su sudionici koncentracije dužni ispuniti kako bi se otklonili negativni učinci predmetne koncentracije na tržišno natjecanje u rokovima utvrđenim za njihovo ispunjenje, na način da Grand Automotive LLP i Grand Automotive RD Ltd na transparentan način obavljaju svoje poslovanje u skladu s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, kako slijedi:

II.I. Grand Automotive LLP obvezuje se dostaviti svim članovima ovlaštene distributivno-servisne mreže vozila marke Ford i Hyundai, a nakon preuzimanja društva Renault Nissan Hrvatska d.o.o. i članovima ovlaštene distributivno-servisne mreže vozila marke Renault, Nissan i Dacia dopis kojim će naglasiti zakonsku obvezu svih članova ovlaštene distributivno-servisne mreže o nužnosti provođenja postupka prodaje i servisiranja motornih vozila na transparentan, objektivan i nediskriminatoran način, posebice u odnosu na prodaju i dostupnost originalnih rezervnih dijelova (OEM spare parts) svim trećim osobama, pogotovo neovlaštenim serviserima, sukladno s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja;

II.II. Grand Automotive LLP obvezuje se staviti u prodaju sav potreban alat i omogućiti tehničko osposobljavanje osoblja neovisnih serviseri odnosno osoblja koje ne pripada ovlaštenoj mreži, sam ili putem trećih osoba, na jednak način kako se isti čini i za članove ovlaštene servisne mreže vozila marke Ford, Hyundai, a nakon preuzimanja društva Renault Nissan Hrvatska d.o.o. i za vozila marke Renault, Nissan i Dacia;

II.III. Grand Auto d.o.o., poduzetnik pod kontrolom Grand Automotive LLP, zadržat će i dalje jednak tretman i uvjete u odnosu na ostale članove ovlaštene mreže.

Rok izvršenja u odnosu na točke II.I. do II.III. izreke ovoga rješenja: 15 (petnaest) dana od dana dostave ovoga rješenja.

II.IV. Grand Automotive LLP obvezuje se izmijeniti informacijsko-poslovni sustav koje primjenjuju Hyundai Hrvatska d.o.o. i ovlašteni serviseri i/ili distributeri Hyundai Hrvatska prodajno-servisne mreže i Grand Dalewest d.o.o. i ovlašteni serviseri i/ili distributeri Ford prodajno-servisne mreže na način da će:

- 1.1. onemogućiti pristup i protok poslovno osjetljivih informacija i podataka, posebice robno-materijalnih informacija, podataka o prodaji vozila i podataka financijske prirode, a što ne uključuje razmjenu vezanu uz podatke koja se odnose na povijest i evidenciju servisa i popravaka pojedinih vozila, evidenciju, obradu i praćenje garancija, pretragu i dohvat podataka o pojedinom vozilu po broju šasije između pojedinih članova ovlaštenih serviseri/distributeri Hyundai prodajno-servisne mreže, odnosno onemogućiti pristup i protok poslovno osjetljivih informacija i podataka koji su vidljivi pojedinom ovlaštenom serviseru/distributeru Hyundai prodajno-servisne mreže s jedne strane, i pojedinom ovlaštenom serviseru/distributeru Hyundai prodajno-servisne mreže s druge strane, neovisno o možebitnom postojanju suglasnosti za vidljivost poslovno osjetljivih informacija i podataka prema drugom članu mreže, i to implementacijom mjera informacijske sigurnosti i sprječavanjem pristupa poslovno osjetljivim informacijama i podacima drugog člana Hyundai prodajno-servisne mreže, ograničavanjem razine prava i ovlasti u sustavu;
- 1.2. onemogućiti pristup i protok poslovno osjetljivih informacija i podataka, posebice robno-materijalnih informacija, podataka o prodaji vozila i podataka financijske prirode, a što ne uključuje razmjenu vezanu uz podatke koja se odnose na povijest i evidenciju servisa i popravaka pojedinih vozila, evidenciju, obradu i praćenje garancija, pretragu i dohvat podataka o pojedinom vozilu po broju šasije između pojedinih članova ovlaštenih serviseri/distributeri Ford prodajno-servisne mreže, odnosno onemogućiti pristup i protok poslovno osjetljivih informacija i podataka koji su vidljivi pojedinom ovlaštenom serviseru/distributeru Ford prodajno-servisne mreže s jedne strane, i pojedinom ovlaštenom serviseru/distributeru Ford prodajno-servisne mreže s druge strane, neovisno o možebitnom postojanju suglasnosti za vidljivost poslovno osjetljivih informacija i podataka prema drugom članu mreže, i to implementacijom mjera informacijske sigurnosti i sprječavanjem pristupa poslovno osjetljivim informacijama i podacima drugog člana Ford prodajno-servisne mreže, ograničavanjem razine prava i ovlasti u sustavu;
- 1.3. onemogućiti pristup i protok poslovno osjetljivih informacija i podataka, posebice robno-materijalnih-informacija, podataka o prodaji vozila i podataka financijske prirode koja su vidljiva osoblju Hyundai Hrvatska d.o.o. u odnosu na pojedinog ovlaštenog serviseri i/ili distributeri Hyundai prodajno-servisne mreže implementacijom mjera informacijske sigurnosti i ograničavanjem razine prava i ovlasti u sustavu, uz istovremeno:
 - (i) definiranje ključnog osoblja određenih internom odlukom Hyundai Hrvatska d.o.o. (nazivlje radnog mjesta biti će dostavljena AZTN-u) koja će imati administratorska prava u cjelokupnom informacijsko-poslovnom sustavu u svrhu održavanja predmetnog sustava te
 - (ii) definiranje ključnog osoblja određenih internom odlukom Hyundai Hrvatska d.o.o. (nazivlje radnog mjesta biti će dostavljena AZTN-u) koja će imati pravo pristupa

podacima u informacijsko-poslovnom sustavu pojedinog ovlaštenog servisera/distributera koji se odnosi na servisno poslovanje i prodaju vozila, posebice na povijest i evidenciju servisa i popravaka pojedinih vozila, evidenciju, obradu i praćenje garancija, pretragu i dohvat podataka o pojedinom vozilu po broju šasije;

- 1.4. onemogućiti pristup i protok poslovno osjetljivih informacija i podataka, posebice robno-materijalnih informacija, podataka o prodaji vozila i podataka financijske prirode koja su vidljiva osoblju Grand Dalewest d.o.o. u odnosu na pojedinog ovlaštenog servisera i/ili distributera Ford prodajno-servisne mreže implementacijom mjera informacijske sigurnosti i ograničavanjem razine prava u sustavu, uz istovremeno:
 - (i) definiranje ključnog osoblja određenih internom odlukom Grand Dalewest d.o.o. (nazivlje radnog mjesta biti će dostavljena AZTN-u) koja će imati administratorska prava u cjelokupnom informacijsko-poslovnom sustavu u svrhu održavanja predmetnog sustava te
 - (ii) definiranje ključnog osoblja određenih internom odlukom Grand Dalewest d.o.o. (nazivlje radnog mjesta biti će dostavljena AZTN-u) koja će imati pravo pristupa podacima u informacijsko-poslovnom sustavu pojedinog ovlaštenog servisera/distributera koji se odnosi na servisno poslovanje i prodaju vozila, posebice na povijest i evidenciju servisa i popravaka pojedinih vozila, evidenciju, obradu i praćenje garancija, pretragu i dohvat podataka o pojedinom vozilu po broju šasije;

II.V. Grand Automotive LLP obvezuje se da će tijekom trajanja koncentracije i nakon preuzimanja društva Renault Nissan Hrvatska d.o.o. izmijeniti postojeći informacijsko-poslovni sustav koji koristi Renault Nissan Hrvatska d.o.o. na način da isti, u pogledu protoka informacija i poslovno osjetljivih podataka između članova ovlaštene distributivno-servisne mreže vozila marke Renault, Nissan i Dacia i društva Renault Nissan Hrvatska d.o.o. i članova ovlaštene distributivno-servisne mreže vozila marke Renault, Nissan i Dacia međusobno, udovoljava u cijelosti mehanizmima osiguranja sprječavanja protoka informacija kako je to navedeno u točki II.IV. izreke ovoga rješenja.

II.VI. Grand Automotive LLP obvezuje se dostaviti povjereniku i AZTN-u Odluke o utvrđivanju ključnog osoblja s naznakom radnog mjesta koja će imati pravo pristupa podacima u informacijsko-poslovnom sustavu pojedinog ovlaštenog servisera/distributera Ford prodajno-servisnoj mreže, odnosno Hyundai prodajno-servisnoj mreže u skladu s točkom II.IV. izreke ovoga rješenja.

Rok izvršenja u odnosu na točke II.IV. do II.VI. izreke ovog rješenja: 60 (šezdeset) dana od dana dostave ovoga rješenja.

II.VII. Grand Automotive LLP obvezuje se izraditi Pravilnik o prodaji originalnih rezervnih dijelova sa smjernicama za postupanje koji će biti obvezujući za sva društva pod kontrolom ili prevladavajućim utjecajem podnositelja prijave, odnosno za sva društva koja se smatraju povezanim društvima u smislu važećih odredaba Zakona o trgovačkim društvima, odnosno koji će se odnositi na cjelokupnu ovlaštenu mrežu, a kojim će se definirati:

- postupak naručivanja rezervnih dijelova,
- način plaćanja rezervnih dijelova,
- način isporuke odnosno preuzimanja rezervnih dijelova,

a koje postupanje u procesu narudžbe, plaćanja i isporuke rezervnih dijelova mora biti ne-diskriminirajući za neovlaštene servisere, sve sukladno sa propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Rok izvršenja: 45 (četrdeset i pet) dana od dana dostave ovoga rješenja.

II.VIII. Grand Automotive LLP provest će dodatnu internu edukaciju osoblja za sva društva pod kontrolom ili prevladavajućim utjecajem podnositelja prijave, odnosno koja se smatraju povezanim društvima u smislu važećih odredaba Zakona o trgovačkim društvima kao i kod svih članova ovlaštene mreže, zaposlenika na radnom mjestu servisni savjetnik odnosno drugom odgovarajućem radnom mjestu u okviru kojeg se obavlja prodaja rezervnih dijelova, a unutar koje edukacije će se svim navedenim zaposlenicima naglasiti zakonska obveza i potreba prodaje rezervnih dijelova svim zainteresiranim osobama, posebno neovlaštenim serviserima na ne-diskriminirajući način i sve sukladno Pravilniku o prodaji originalnih rezervnih dijelova sa smjernicama za postupanje iz točke II.VII., sve sukladno sa propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

II.IX. Grand Automotive LLP provest će dodatnu internu edukaciju osoblja za sva društva pod kontrolom ili prevladavajućim utjecajem podnositelja prijave, odnosno koja se smatraju povezanim društvima u smislu važećih odredaba Zakona o trgovačkim društvima, kao i kod svih članova ovlaštene mreže, a koje osoblje je zaposleno na radnom mjestu servisni savjetnik odnosno drugom odgovarajućem radnom mjestu u okviru kojeg se vrši servis vozila, a unutar koje edukacije će se svim navedenim zaposlenicima naglasiti zakonska regulativa, te prava potrošača u pogledu servisiranja motornih vozila u neovlaštenim servisima i zadržanju pravu jamstva, sve sukladno sa propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Rok izvršenja u odnosu na točke II. VIII. do II.IX. izreke ovog rješenja: 60 (šezdeset) dana od dana dostave ovoga rješenja.

II.X.I. Grand Automotive LLP obvezuje se na svoje internetske stranice www.hyundai.hr implementirati adresu na kojoj se omogućava pristup tehničkim podacima (što uključuje i ne ograničava se na softver, šifre grešaka i druge parametre zajedno s ažuriranjima koja su potrebna za rad na električkim kontrolnim jedinicama uz mogućnost instaliranja ili povrata tvorničkim podešenja, brojeve šasija ili druge načine identifikacije vozila, katalog dijelova, procedure popravaka i održavanja te tehnička rješenja proizašlih iz praktičnog iskustva koja su povezana sa učestalim problemima pojedinog modela, podatke o opozivu) proizvođača vozila marke Hyundai i Ford, a nakon preuzimanja društva Renault Nissan Hrvatska d.o.o. i pristup tehničkim podacima proizvođača vozila Renault, Nissan i Dacia, za neovisne servisere;

II.X.II. Grand Automotive LLP obvezuje se na svojim internetskim stranicama www.hyundai.hr postaviti Upute na hrvatskom jeziku uz pomoću kojih će neovisni serviser moći ostvariti pristup bazama podataka sa tehničkim podacima proizvođača vozila marke Hyundai i Ford, a nakon preuzimanja društva Renault Nissan Hrvatska d.o.o. i pristup bazama podataka sa tehničkim podacima proizvođača vozila Renault, Nissan i Dacia za neovisne servisere, ukoliko pristup takvim bazama podataka nije već omogućen na hrvatskom jeziku;

II.X.III. Grand Automotive LLP obvezuje se uspostaviti Korisničku podršku koja će biti dostupna trećim osobama, a što posebice uključuje neovlaštene servisere, a koja će putem jasno označenog broja telefona i e-maila pružati podršku trećim osobama prilikom ostvarivanja pristupa on-line bazama podataka proizvođača kako je to navedeno pod točkom II.X.I. i II.X.II., unutar redovnog radnog vremena Grand Automotive LLP;

II.X.IV. Grand Automotive LLP obvezuje se od proizvođača vozila marke Ford i Hyundai, a nakon preuzimanja društva Renault Nissan Hrvatska d.o.o. i od proizvođača vozila marke Renault, Nissan i Dacia, zatražiti omogućavanje pristupa podacima sadržanim u on-line bazi

podataka na hrvatskom jeziku, te do ostvarenja istog održavati Korisničku podršku navedenu pod mjerom II.X.III.;

II.X.V. Grand Automotive LLP obvezuje se dostaviti povjereniku i AZTN-u primjerak Uputa na hrvatskom jeziku uz pomoću kojim će neovisni serviser moći ostvariti pristup bazama podataka sa tehničkim podacima proizvođača kako je to predviđeno mjerom pod točkom II.X.I. i II.X.II.

Rok izvršenja u odnosu na točke II.X.I. do II.X.V. izreke ovoga rješenja: 60 (šezdeset) dana od dana dostave ovoga rješenja.

II.XI. U odnosu na vozila marke Ford, budući da je vlasnik internetske stranice www.ford.hr sam proizvođač, a ne poduzetnik Grand Automotive LLP poduzetnik Grand Automotive LLP obvezuje se pokušati ishoditi od samog proizvođača da se na predmetne internetske stranice postavi adresa za pristup bazi podataka kao i Upute za isto, dok, ukoliko proizvođač to odbije, Grand Automotive LLP se obvezuje isto postaviti na svoje web stranice na adresi www.grandautomotive.hr.

Rok izvršenja: 60 (šezdeset) dana od dana dostave ovoga rješenja.

II.XII. Grand Automotive LLP obvezuje se u knjižicama vozila za marke Hyundai, a nakon preuzimanja društva Renault Nissan Hrvatska d.o.o. i u knjižicama vozila marke Renault, Nissan i Dacia, implementirati tekst iz kojeg će potrošačima biti razvidno da se popravci nejamstvenih dijelova ne moraju obavljati u ovlaštenom servisu da bi se zadržalo jamstvo.

Rok izvršenja: 15 (petnaest) dana od dana dostave ovoga rješenja.

III. Poduzetnik Grand Automotive LLP obvezuje se provesti postupak izbora povjerenika kojeg će predložiti AZTN-u, koji bi pratio ispunjenje naloženih mjera ovim rješenjem, te koji bi AZTN-u podnosio pisano izvješće o rezultatima izvršenog nadzora provedbe mjera (najmanje dva puta godišnje, a po potrebi i nalogu AZTN-a i češće) uz uvjet da njegovo imenovanje AZTN mora prethodno odobriti temeljem dostavljene objektivne dokumentacije kojom se dokazuje kvalificiranost predloženog neovisnog povjerenika za praćenje provedbe mjera, uvjeta i rokova koje odredi AZTN, a pri čemu povjerenik mora biti stručnjak za tržište post-prodaje motornih vozila. Povjerenik treba biti renomirana i iskusna pravna osoba koja pokriva više segmenata stručnosti potrebne za nadzor ukupnosti svih mjera i uvjeta i koja nije personalno ni kapitalno povezana sa sudionicima koncentracije, koja posjeduje potrebne kvalifikacije za izvršenje tog posla i koja ne smije biti izložena ili postati izložena sukobu interesa.

Rok izvršenja: 30 (trideset) dana od dana dostave ovoga rješenja.

IV. Povjerenik iz točke III. izreke ovoga rješenja je obvezan podnijeti prvo, početno izvješće o provedbi mjera AZTN-u, u roku od trideset (30) dana od izvršenja posljednje mjere utvrđene ovim rješenjem, te tijekom razdoblja od jedne (1) godine, računajući od dana podnošenja prvog, početnog izvješća, svakih šest (6) mjeseci izvijestiti AZTN o učinku provedenih mjera, osobito u odnosu na neovlaštene servisere.

Ovisno o rezultatima izvještaja povjerenika AZTN može produžiti trajanje praćenja ispunjenja mjera utvrđenim ovim rješenjem za naredno razdoblje, sve u smislu članka 23. stavka 3. ZZTN-a.

V. Troškove obavljanja poslova povjerenika u cijelosti snosi Grand Automotive LLP.

VI. Ovo rješenje bit će objavljeno u «Narodnim novinama» i na službenim internetskim stranicama AZTN-a.

O b r a z l o ž e n j e

1. Prijava namjere provedbe koncentracije poduzetnika

AZTN je 19. svibnja 2022., putem punomoćnika podnositelja prijave koncentracije, zaprimio potpunu prijavu namjere provedbe koncentracije poduzetnika (dalje u tekstu: prijava koncentracije) koja nastaje stjecanjem izravne kontrole poduzetnika Grand Automotive LLP i GRAND AUTOMOTIVE RD Ltd. nad poduzetnikom Renault Nissan Hrvatska na trajnoj osnovi i to stjecanjem 100% udjela u temeljnom kapitalu poduzetnika Renault Nissan, u smislu odredbe članka 15. stavka 1. točke 2. ZZTN-a.

Prijava koncentracije poduzetnika podnesena je AZTN-u sukladno člancima 19. i 20. ZZTN-a i odredbama Uredbe o načinu prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija poduzetnika („Narodne novine“, br. 38/11; dalje u tekstu: Uredba o koncentracijama).

Po zaprimanju potpune prijave koncentracije, AZTN je, sukladno članku 21. stavcima 5. i 6. ZZTN-a, na službenim internetskim stranicama AZTN-a (<http://www.aztn.hr>) 23. svibnja 2022. objavio Javni poziv za dostavljanje primjedaba i mišljenja, pod poslovnim brojem KLASA: UP/I 034-03/22-02/005, URBROJ: 580-11/30-2023-007 (dalje u tekstu: Javni poziv), o predmetnoj koncentraciji, kako bi tako prikupljeni podaci pridonijeli pojašnjenju, odnosno boljem razumijevanju odnosa i stanja na mjerodavnom tržištu.

U Javnom pozivu utvrđen je rok za dostavu primjedbi i mišljenja AZTN-u do 2. lipnja 2022. U navedenom roku AZTN je zaprimio mišljenje [***].

Budući da je temeljem analize podataka iz potpune prijave koncentracije i drugih AZTN-u raspoloživih podataka i saznanja, proizlazilo kako bi provedba predmetne koncentracije mogla imati za posljedicu značajan učinak na tržišno natjecanje, te da je stoga za donošenje odluke bilo potrebno pribaviti dopunske podatke u smislu članka 41. ZZTN-a i izraditi pravnu i ekonomsku analizu, AZTN je temeljem predmetne potpune prijave koncentracije, 14. lipnja 2022., u smislu članka 22. stavka 3. ZZTN-a, u svezi s člankom 39. ZZTN-a, donio zaključak o pokretanju postupka ocjene dopuštenosti predmetne koncentracije na 2. razini KLASA: UP/I 034-03/22-02/005, URBROJ: 580-11/107-2022-009, (dalje u tekstu: Zaključak o pokretanju postupka), kojim je zatražio od poduzetnika Grand Automotive LLP dostavu dodatnih očitovanja, podataka i dokumentacije.

Grand Automotive LLP je podnescima zaprimljenim u AZTN-u 23. i 29. lipnja 2022. dostavio zatražena očitovanja, podatke i dokumentaciju iz Zaključka o pokretanju postupka.

Sukladno odredbi članka 21. stavka 2. ZZTN-a, AZTN je tijekom postupka utvrđivao učinke provedbe predmetne koncentracije na tržišno natjecanje, te moguće zapreke pristupu mjerodavnom tržištu. Pri ocjeni učinaka predmetne koncentracije na 2. razini AZTN je postupao sukladno članku 21. stavku 3. ZZTN-a. U tom je smislu AZTN, u predmetnom postupku utvrđivao strukturu mjerodavnog tržišta, postojeće i moguće konkurente na mjerodavnom tržištu na teritoriju Republike Hrvatske, strukturu i izbor ponude i potražnje na tržištu, ekonomske, pravne i ostale zapreke pristupu ili izlasku s tržišta, položaj, tržišne udjele te ekonomsku i financijsku snagu poduzetnika na mjerodavnom tržištu, stupanj konkurentnosti sudionika koncentracije i alternativne izvore nabave za kupce koji nastaju kao posljedica koncentracije, učinke predmetne koncentracije na druge poduzetnike ili na potrošače, te prednosti koje izravno proizlaze iz provedbe koncentracije.

Stoga je AZTN dopisom od 17. lipnja 2022. zatražio od poduzetnika Porsche Croatia d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Miroslava Miholića 2, OIB: 56007827423 (dalje u tekstu: Porsche) i Emil Frey Automobili d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Kovinska 5, OIB: 42734945956 (dalje u

tekstu: Emil Frey), očitovanja, podatke i dokumentaciju, koji su dostavljeni AZTN-u 7. i 26. srpnja 2022.

U razdoblju od 14. do 27. srpnja 2022. zaprimljeni su odgovori poduzetnika koji obavljaju usluge servisa motornih vozila zatraženi dopisima od 7. srpnja 2022: [***], [***], [***], [***] i [***].

Člankom 22. stavkom 5. ZZTN-a je propisano da mjere i uvjete iz članka 22. stavka 4. ZZTN-a Podnositelj prijave koncentracije može predložiti i ranije, pa i u samoj prijavi namjere koncentracije. U skladu s navedenim 26. srpnja 2022., Podnositelj prijave koncentracije dostavio je putem punomoćnika AZTN-u, sukladno članku 22. stavku 5. ZZTN-a, prvi prijedlog mjera i uvjeta kojima se, sukladno mišljenju Grand Automotive LLP, otklanjaju eventualni negativni učinci koncentracije na tržišno natjecanje.

AZTN je 2. kolovoza 2022. zatražio dopunu predloženih mjera, te je drugi prijedlog mjera i uvjeta za otklanjanje negativnih učinaka predmetne koncentracije na tržišno natjecanje AZTN zaprimio 2. kolovoza 2022.

2. Primijenjeni propisi

2.1. Zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj

AZTN je u provedbi postupka ocjene koncentracije primijenio ZZTN, Uredbu o načinu i kriterijima utvrđivanja mjerodavnog tržišta („Narodne novine“, br. 9/11; dalje u tekstu: Uredba o mjerodavnom tržištu) i Uredbu o koncentracijama.

2.2. Odgovarajuća primjena kriterija iz pravne stečevine EU

AZTN je, sukladno ovlasti iz članka 74. stavka 1. ZZTN-a, u provedbi predmetnog postupka ocjene koncentracije na odgovarajući način primjenjivao kriterije pravne stečevine Europske unije.

Člankom 74. stavkom 1. ZZTN-a propisano je da se u primjeni ZZTN-a, a osobito u slučajevima postojanja pravnih praznina ili dvojbi pri tumačenju propisa, u skladu s člankom 1. Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji („Narodne novine“-Međunarodni ugovori, broj 2/12.), primjenjuju na odgovarajući način kriteriji koji proizlaze iz primjene pravila o tržišnom natjecanju u Europskoj uniji.

Cjelokupna pravna stečevina EU (*acquis communautaire*) koju čini primarno i sekundarno zakonodavstvo EU, ali i sudska praksa, prvenstveno Suda EU, važan je interpretativni instrument u primjeni ZZTN-a u slučaju postojanja pravnih praznina ili dvojbi pri tumačenju propisa.

Slijedom navedenoga, AZTN je u predmetnom slučaju izvršio osobito uvid u relevantne dokumente Europske unije i to Uredbu Vijeća broj 139/2004 o kontroli koncentracija između poduzetnika (EC Merger Regulation, OJ 2004/L 24/1), Objedinjenu obavijest o nadležnosti Komisije temeljem Uredbe Vijeća (EEZ) br. 139/2004 o kontroli koncentracija između poduzetnika (Commission Consolidated Jurisdictional Notice under Council Regulation (EC No 139/2004 on the control of concentrations between undertakings; OJ C 95, od 16. travnja 2008.), te Smjernice za ocjenu horizontalnih koncentracija prema Uredbi Vijeća o kontroli koncentracija između poduzetnika (Guidelines on the Assessment of Horizontal Mergers (OJ 2004/C 31/03). Također, u predmetnom postupku AZTN je na odgovarajući način primijenio kriterije iz Najboljih iskustava iz prakse: Standardne obrasce koji se koriste za predlaganje mjera, uvjeta i rokova na koje se poduzetnik obvezuje pri restrukturiranju koncentracije te na imenovanje i mandat povjerenika sukladno europskoj Uredbi o kontroli koncentracija.

U konkretnom predmetu riječ je o specifičnom, posebno reguliranom sektoru motornih vozila. Iako je riječ o horizontalnoj koncentraciji, stjecanjem cilja transakcije stječe se i njegova cjelokupna prodajno servisna mreža koja podrazumijeva izraziti vertikalni odnos generalnog uvoznika i članova prodajno servisne mreže na silaznoj razini.

Sektor motornih vozila karakteriziraju jake vertikalne veze u distribuciji proizvoda od proizvođača pa do krajnjih korisnika. U tom smislu, u sektoru motornih vozila uobičajeno je da ovlaštenu uvoznik i zastupnik proizvođača određene marke vozila, od proizvođača dobiva ovlaštenje i zadatak ustrojiti ovlaštene mreže prodavatelja i servisera gdje istovremeno zadržava značajan utjecaj nad svim distribucijskim kanalima prodaje motornih vozila.

Stoga je u konkretnom predmetu AZTN izvršio uvid i u:

- Uredbu Komisije (EU) br. 461/2010 od 27. svibnja 2010. o primjeni članka 101. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na kategorije vertikalnih sporazuma i usklađenih djelovanja u sektoru motornih vozila
- Evaluacijsko izvješće Komisije o primjeni Uredbe o skupnom izuzeću za motorna vozila (EU) br. 461/2010
- Dodatne smjernice o vertikalnim ograničenjima u sporazumima za prodaju i popravak motornih vozila i za distribuciju rezervnih dijelova za motorna vozila (2010/C 138/05)

Navedene Uredbe, obavijesti, izvješća i smjernice, dokumenti Europske unije, dostupni su na službenoj mrežnoj stranici Europske komisije <http://ec.europa.eu/competition/>, a određeni dio i u prijevodu na hrvatski jezik na službenoj internetskoj stranici AZTN-a: <http://www.aztn.hr>.

3. Sudionici koncentracije

3.1. Grand Automotive LLP

Poduzetnik Grand Automotive LLP, sa sjedištem u Izraelu, Hachazon Street 2, Ramla 72102, upisan u Registar partnerstva, registracijski br.: 550215719. Grand Automotive LLP osnovan je kao holding društvo s ciljem držanja udjela u drugim poduzetnicima koje se bave veleprodajom te mu je osnovna djelatnost trgovina na veliko motornim vozilima, dijelovima i potrepštinama za motorna vozila.

Nad poduzetnikom Grand Automotive LLP kontrolu ostvaruje poduzetnik Taavura Holdings Ltd., : [***].

Poduzetnik Grand Automotive LLP prisutan je u Republici Hrvatskoj putem poduzetnika pod izravnom ili neizravnom kontrolom na tržištu veleprodaje vozila, opreme i rezervnih dijelova, maloprodaje, servisiranja i održavanja vozila, maloprodaje rabljenih vozila, iznajmljivanja vozila, zastupanja u osiguranju i poslovanja nekretninama.

Poduzetnik Grand Automotive LLP u Republici Hrvatskoj ostvaruje izravnu kontrolu nad poduzetnicima:

1. Hyundai Hrvatska d.o.o., koji je upisan u registar Trgovačkog suda u Zagrebu, MBS: 080961241, OIB: 75940144218, sa sjedištem u Zagrebu, Ljubljanska avenija 4c, kojem je osnovna djelatnost maloprodaja, servisiranje i održavanje vozila.
2. Grand Auto d.o.o., koji je upisan u registar Trgovačkog suda u Zagrebu, MBS: 080174599, OIB: 30176496729, sa sjedištem u Zagrebu, Ljubljanska avenija 4, kojem je osnovna djelatnost maloprodaja, servisiranje i održavanje vozila.

3. Grand Auto nekretnine d.o.o., koji je upisan u registar Trgovačkog suda u Zagrebu, MBS: 080654302, OIB: 39129543643, sa sjedištem u Zagrebu, Ljubljanska avenija 4, kojem je osnovna djelatnost maloprodaja, servisiranje i održavanje vozila.

Poduzetnik Grand Automotive LLP u Republici Hrvatskoj ostvaruje neizravnu kontrolu nad poduzetnicima:

1. Grand Dalewest d.o.o., koji je upisan u registar Trgovačkog suda u Zagrebu, MBS: 081043872, OIB: 29734231332, sa sjedištem u Zagrebu, Ljubljanska avenija 4, kojem je osnovna djelatnost veleprodaja vozila, opreme i rezervnih dijelova.
2. Grand Automotive zastupanje u osiguranju d.o.o., koji je upisan u registar Trgovačkog suda u Zagrebu, MBS: 081109604, OIB: 38465792097, sa sjedištem u Zagrebu, Ljubljanska avenija 4c, kojem je osnovna djelatnost zastupanje u osiguranju.
3. Move On Mobility Solutions d.o.o., koji je upisan u registar Trgovačkog suda u Zagrebu, MBS: 081202458, OIB: 55717073948, sa sjedištem u Zagrebu, Ljubljanska avenija 4, kojem je osnovna djelatnost iznajmljivanje vozila.
4. Autoto d.o.o., koji je upisan u registar Trgovačkog suda u Zagrebu, MBS: 081130353, OIB: 55717073948, sa sjedištem u Zagrebu, Ljubljanska avenija 4, kojem je osnovna djelatnost maloprodaja rabljenih vozila.

3.2. Grand Automotive RD

Grand Automotive RD Ltd., sa sjedištem u Izraelu, 2 Hahazon, Ramla, registracijski br.: 516569126, čija je osnovna djelatnost holdinga koji će kroz druge poduzetnike pod kontrolom obavljati djelatnosti trgovine na veliko motornim vozilima, dijelovima i potrepštinama za motorna vozila.

Poduzetnik Grand Automotive RD osnovan je kao društvo posebne namjene tzv. SPV (eng. special purpose vehicle) 24. veljače 2022. te će nakon provedbe koncentracije biti jedini imatelj udjela od 100% u temeljnom kapitalu poduzetnika Renault Nissan Hrvatska.

Poduzetnik Grand Automotive RD trenutno ne ostvaruje kontrolu nad drugim poduzetnicima u Republici Hrvatskoj.

3.3. Renault Nissan Hrvatska d.o.o.

Poduzetnik Renault Nissan Hrvatska trgovina vozilima d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 47, upisan je u registar Trgovačkog suda u Zagrebu s MBS: 080006703, OIB: 30985203273. Osnovna djelatnost Renault Nissan Hrvatska je trgovina na veliko motornim vozilima.

Poduzetnik Renault Nissan Hrvatska je pod izravnom samostalnom kontrolom poduzetnika Renault S.A.S., : [***], čija je osnovna djelatnost proizvodnja i veleprodaja vozila, opreme i rezervnih dijelova.

Poduzetnik Renault Nissan Hrvatska ne ostvaruje kontrolu nad drugim poduzetnicima u Republici Hrvatskoj.

4. Pravni temelj koncentracije

U predmetnom slučaju koncentracija će nastati stjecanjem izravne kontrole poduzetnika Grand Automotive LLP nad poduzetnikom Renault Nissan Hrvatska, stjecanjem 100% udjela u temeljnom kapitalu navedenog poduzetnika.

Pravni temelj koncentracije je „Ugovor o kupoprodaji udjela koji se odnosi na prodaju i kupnju cjelokupnog izdanog temeljnog kapitala Renault Nissan Hrvatska trgovina vozilima d.o.o.“, sklopljen 23. ožujka 2022., između prodavatelja Renault S.A.S., : [***], i Grand Automotive LLP kao kupca, kojima će Grand Automotive LLP steći kontrolu nad Renault Nissan Hrvatska stjecanjem 100% udjela u temeljnom kapitalu navedenog poduzetnika.

Navedenim Ugovorom o kupoprodaji predviđeno je kako je potrebno ishođenje državnih odobrenja tj. ispunjavanje regulatornih uvjeta što se odnosi na izdavanja konačne i obvezujuće odluke od strane AZTN-a kojom se odobrava kupnja poslovnih udjela.

Nakon provedbe koncentracije, poduzetnik Grand Automotive LLP će udjele u poduzetniku Renault Nissan Hrvatska prenijeti na poduzetnika pod njegovom kontrolom Grand Automotive RD.

Poduzetnik Grand Automotive RD osnovan je kao društvo posebne namjene tzv. SPV (eng. *special purpose vehicle*) 24. veljače 2022. te će nakon provedbe koncentracije biti jedini imatelj udjela od 100% u temeljnom kapitalu poduzetnika Renault Nissan Hrvatska.

[***]

5. Pravni oblik koncentracije

Pravni oblik koncentracije je stjecanje izravne kontrole na trajnoj osnovi poduzetnika Grand Automotive LLP nad poduzetnikom Renault Nissan Hrvatska i to stjecanjem 100% udjela u temeljnom kapitalu poduzetnika Renault Nissan Hrvatska u smislu članka 15. stavka 1. točke 2. ZZTN-a.

6. Obveza prijave koncentracije

Sukladno članku 17. stavku 1. ZZTN-a, sudionici koncentracije obvezni su AZTN-u prijaviti svaku namjeru provedbe koncentracije ako su kumulativno ostvareni sljedeći uvjeti:

1. ukupan godišnji konsolidirani prihod svih poduzetnika sudionika koncentracije ostvaren prodajom robe i/ili usluga (dalje: ukupan poslovni prihod) na svjetskom tržištu, iznosi najmanje jednu milijardu kuna sukladno financijskim izvješćima za financijsku godinu koja je prethodila koncentraciji, ako najmanje jedan sudionik koncentracije ima sjedište i/ili podružnicu u Republici Hrvatskoj, i
2. ukupan poslovni prihod svakog od najmanje dva sudionika koncentracije, u Republici Hrvatskoj, sukladno financijskim izvještajima iznosi najmanje 100.000.000 kuna, u financijskoj godini koja je prethodila koncentraciji.

Sukladno članku 17. stavku 2. ZZTN-a, ako do podnošenja prijave koncentracije sudionici koncentracije nemaju zaključena godišnja financijska izvješća za financijsku godinu koja je prethodila koncentraciji, kao mjerodavna godina u postupku ocjene koncentracije smatrat će se posljednja godina za koju sudionici koncentracije imaju zaključena godišnja financijska izvješća.

Sukladno članku 19. stavku 1. ZZTN-a, svaku namjeru provedbe koncentracije poduzetnika iz članka 15. ZZTN-a, sudionici koncentracije obvezni su prijaviti AZTN-u kada se ispune uvjeti iz članka 17. ZZTN-a.

U predmetnom slučaju, sukladno članku 17. stavku 2. ZZTN-a, mjerodavna godina je 2021.

Relevantni podaci o ukupnim godišnjim konsolidiranim prihodima poduzetnika sudionika koncentracije, ostvareni prodajom robe i/ili usluga, prikazani su u tablicama 1. i 2. Posljednja

godina za koju su dostupna zaključena revidirana godišnja financijska izvješća za sve sudionike koncentracije je 2020.

Tablica 1. Ukupan godišnji konsolidirani prihod sudionika koncentracije ostvaren prodajom robe i/ili usluga na svjetskom tržištu u 2020.

Poduzetnik	Prihod (u kn)
Grand Automotive LLP	***]
Renault Nissan Hrvatska	***]
Ukupno	***]

Izvor: prijava koncentracije od 31. ožujka 2022.; Obrada: AZTN.

Tablica 2. Ukupan godišnji konsolidirani prihod sudionika koncentracije ostvaren prodajom robe i/ili usluga na teritoriju Republike Hrvatske u 2020.

Poduzetnik	Prihod (u KN)
Grand Automotive LLP	***]
Renault Nissan Hrvatska	***]

Izvor: prijava koncentracije od 31. ožujka 2022.; Obrada: AZTN.

Slijedom navedenog, utvrđeno je kako su u konkretnom slučaju kumulativno ispunjeni uvjeti iz članka 17. stavka 1. ZZTN-a, te da postoji obveza prijave namjere provedbe koncentracije poduzetnika AZTN-u na ocjenu, u smislu članka 17. stavka 6. ZZTN-a.

7. Strateški i ekonomski razlozi kojima se obrazlaže koncentracija

Podnositelj prijave koncentracije navodi da su razlozi za predmetnu transakciju racionalizacija poslovanja kroz objedinjavanje zajedničkih funkcija poslovanja, povećanje prodaje kroz širenje postojećeg tržišta, razvoj infrastrukture i olakšavanje pristupa distribucijskim kanalima.

Predmetna koncentracija za sudionike također ima za cilj s jedne strane povećanje prihoda u smislu povećane prodaje kroz širenje postojećeg proizvodnog tržišta (u smislu brandova i općenito širine spektra asortimana koji se nudi krajnjim kupcima), dok je s druge strane usmjerena na smanjenje postojećih troškova kroz pristup distribucijskim kanalima.

Trenutno tržište veleprodaje vozila u Republici Hrvatskoj karakterizira natjecanje između više svjetskih tvrtki (brandova). Podnositelj prijave koncentracije poduzetnika će, kroz prijavljenu koncentraciju, postati uvoznik za brandove Renault, Nissan i Dacia, pored postojećih brandova Hyundai i Ford te na taj način proširiti svoje poslovanje.

8. Mjerodavno tržište

Mjerodavno tržište utvrđeno je sukladno članku 7. ZZTN-a, na način i prema kriterijima propisanim Uredbom o načinu i kriterijima utvrđivanja mjerodavnog tržišta („Narodne novine“, br. 79/09; dalje u tekstu: Uredba o mjerodavnom tržištu). Mjerodavno je tržište, sukladno članku 5. i 6. Uredbe o mjerodavnom tržištu, utvrđeno u proizvodnom i u zemljopisnom smislu. Člankom 8. stavkom 1. Uredbe o mjerodavnom tržištu propisano je da se pri utvrđivanju mjerodavnog tržišta polazi od kriterija zamjenjivosti potražnje za određenim proizvodom, odnosno o zamjenjivosti ponude za određenim proizvodom, a po potrebi i od kriterija postojanja potencijalnih konkurenata, odnosno zapreka pristupa tržištu.

Pri utvrđivanju i analizi mjerodavnog tržišta uzeti su u obzir podaci iz prijave koncentracije koji se odnose na djelatnosti sudionika koncentracije, te posebice dosadašnja praksa AZTN-a.

Izvršen je uvid u predmet KLASA: UP/I 034-03/15-02/013, Frey Automobil d.o.o., Zagreb i Peugeot Hrvatska d.o.o., Zagreb i Citroen Hrvatska d.o.o., Zagreb (dalje u tekstu: Frey i

Peugeot-Citroen), koja je koncentracija odobrena 24. veljače 2016. u prvoj fazi, te u predmet KLASA: UP/I 034-03/20-02/005, Wae Kfr., Mađarska i Opel Automotive C d.o.o., Zagreb (dalje u tekstu: Wae i Opel), koja je koncentracija odobrena 17. rujna 2020. u prvoj fazi.

Naime, u odnosu na utvrđivanje mjerodavnog tržišta, u predmetu Frey i Peugeot-Citroen, navedeno je da je AZTN je u dosadašnjoj dugogodišnjoj praksi u predmetima iste ili slične problematike, odnosno i u postupcima ocjene koncentracija i u postupcima ocjene sporazuma/zlouporebe vladajućeg položaja vezanim uz sektor motornih vozila, mjerodavno tržište u proizvodnom smislu utvrđivao kao tržište distribucije novih motornih vozila, te zasebno tržišta post-prodaje, i to tržište distribucije originalnih rezervnih dijelova određene marke vozila, te tržište pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila.

Navedena praksa AZTN-a proizlazi prvenstveno iz činjenice kako sektor motornih vozila karakteriziraju jake vertikalne veze u distribuciji proizvoda od proizvođača pa do krajnjih korisnika. U tom smislu, u sektoru motornih vozila uobičajeno je da ovlaštenu uvoznik i zastupnik proizvođača određene marke vozila, od proizvođača dobiva ovlaštenje i zadatak ustrojiti ovlaštene mreže prodavatelja i serviseri gdje istovremeno zadržava značajan utjecaj nad svim distribucijskim kanalima prodaje motornih vozila. Pri tome predmetno tržište distribucije novih motornih vozila mjeri se, odnosno njegova veličina se utvrđuje, prema javno dostupnim podacima o broju novo registriranih vozila, a koji se temelje na podacima MUP-a. Navedeni parametar je objektivno mjerljiv i moguće ga je pratiti kroz duža vremenska razdoblja, za koja su podaci dostupni. Tako utvrđena veličina tržišta omogućuje utvrđivanje zastupljenosti pojedine marke vozila na tržištu Republike Hrvatske odnosno utvrđivanje tržišnog udjela i tržišne snage pojedinog uvoznika određenih marki vozila. Broj novo registriranih vozila u konačnici predstavlja broj vozila prodanih krajnjim korisnicima kroz sve kanale distribucije, od uvoza, prodaje ovlaštenim distributerima i prodaje krajnjim kupcima od strane ovlaštenih distributera.

U predmetu AZTN-a Frey i Peugeot-Citroen izvršen je uvid u praksu Europske komisije (dalje u tekstu: EK), iz kojih u bitnome proizlazi kako se potvrđuje prethodno navedeni stav AZTN-a. Navedeno je razvidno već iz prve odluke EK u tom sektoru u predmetu Case No IV/M.182 – INCHAPE/IEP iz 1992. godine, na koje se stajalište poziva u kasnijim odlukama.

Naime, u paragrafu 8. (eng. *Wholesale/retail distribution*) navedene odluke EK pojašnjava kako se distribucija motornih vozila obično izvodi s pomoću piramidalne strukture koja uključuje proizvođače, uvoznike/distributere i koncesionare/povezana prodajna mjesta. Veliki domaći proizvođači vozila obično organiziraju vlastitu distribucijsku mrežu, dok strani proizvođači vozila distribuciju često organiziraju putem neovisnih distributera/uvoznika. Slijedom toga, distribucija motornih vozila organizirana je na izraženo vertikalnim linijama sa snažnim tržišnim natjecanjem između pojedinih marki vozila (*inter-brand* tržišno natjecanje). Distributer na prvoj razini, obično proizvođač vozila ili nezavisni uvoznik/distributer zadržava vrlo značajan utjecaj nad distribucijskom piramidom koja seže do pojedinačnih koncesionara na maloprodajnoj razini. Stoga, naglašava se u odluci, navedena kontrola nad cjelokupnim distribucijskim kanalima od strane uvoznika, odnosno veletrgovca, mnogo je značajnija od nižih razina prodaje.

U predmetu AZTN-a Frey i Peugeot-Citroen je također navedeno da je iz ostalih odluka EK razvidno da se u opisu mjerodavnih tržišta razgraničavaju razine distribucije novih motornih vozila na veleprodaju (razina uvoznika) i maloprodaju (razina ovlaštenih prodavatelja krajnjim kupcima), međutim uz isticanje važnosti distribucije na razini uvoznika kao imateljem kontrole nad ostalim distribucijskim kanalima. U pravilu, razina ovlaštenih prodavatelja, odnosno tržište maloprodaje zasebno se ističe kada je riječ o koncentracijama između poduzetnika koji djeluju upravo na toj razini.

Uzimajući u obzir navedeno, te da je u predmetima AZTN-a Frey i Peugeot-Citroen, Wae i Opel, kao i u ovom predmetnom slučaju riječ o stjecanju kontrole od strane poduzetnika – uvoznika motornih vozila nad poduzetnikom – uvoznikom motornih vozila, sa ustrojenim mrežama ovlaštenih prodavatelja, dosadašnja praksa AZTN-a je ispravna i objektivno mjerljiva na temelju dostupnih podataka o broju novoregistriranih vozila u Republici Hrvatskoj.

Dodatno, u predmetu Frey i Peugeot-Citroen navedeno je da je iz prakse EK razvidno da se pod pojmom *distribucija* (eng. *distribution*) podrazumijevaju svi kanali distribucije, dok praksa AZTN-a pod tim pojmom prvenstveno podrazumijeva veleprodaju, stoga je pojam *distribucije* u odnosu na sektor motornih vozila bilo potrebno zamijeniti pojmom *prodaja* koji bi podrazumijevao ukupnu prodaju na mjerodavnom tržištu.

Slijedom svega navedenog, prema podacima dostavljenim prijavom koncentracije i njezinim dopunama, te prema podacima dostupnim AZTN-u, proizlazi kako će predmetna koncentracija imati učinke prvenstveno na sljedećim tržištima:

- u proizvodnom smislu:

- tržište prodaje novih motornih vozila (u segmentima osobnih vozila i lakih gospodarskih vozila)
- tržišta prodaje originalnih rezervnih dijelova za motorna vozila robnih marki Hyundai, Ford, Renault, Nissan i Dacia
- tržišta pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila robnih marki Hyundai, Ford, Renault, Nissan i Dacia

- u zemljopisnom smislu, za sva tržišta u proizvodnom smislu:

- teritorij Republike Hrvatske.

Grand Automotive LLP je putem povezanog poduzetnika : [***] prisutan s neznatnim udjelom ([0-5]%) i na maloprodajnom tržištu prodaje rabljenih vozila u Republici Hrvatskoj.

8.1. Tržište prodaje novih motornih vozila (u segmentima osobnih vozila i lakih gospodarskih vozila) na teritoriju Republike Hrvatske

Pri analizi mjerodavnog tržišta koristila se praksa AZTN-a i EK koja tržište novih motornih vozila dijeli u dva osnovna segmenta i to na tržište osobnih vozila i tržište lakih gospodarskih vozila.

Osobna vozila se nadalje mogu kategorizirati u odgovarajuće segmente prema klasama vozila (gradska, niska, kompaktna, viša srednja, premium, luksuzna, sportska klasa, minivan te SUV klasa). No, s obzirom da je distribucija motornih vozila organizirana na izraženo vertikalnim linijama sa snažnim tržišnim natjecanjem između pojedinih marki vozila, te proizvođač vozila ili neovisni distributer/uvoznik obično kroz isti distribucijski kanal distribuira raspon modela koji pokrivaju različite tržišne segmente, u ovom je dijelu analizirano tržište novih motornih vozila u segmentima osobnih vozila i lakih gospodarska vozila na teritoriju Republike Hrvatske, bez daljnje segmentacije.

Podnositelj prijave koncentracije Grand Automotive LLP je putem povezanih poduzetnika u Republici Hrvatskoj ovlašten uvoznik i distributer motornih vozila i originalnih rezervnih dijelova za vozila marke Ford i Hyundai. Poduzetnik Grand Dalewest d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Ljubljanska avenija 4 (dalje u tekstu: Grand Dalewest Hrvatska) ovlašten je uvoznik za vozila, rezervne dijelove i dodatnu opremu marke Ford za Republiku Hrvatsku, a poduzetnik Hyundai Hrvatska d.o.o., Zagreb za vozila marke Hyundai. Navedeni poduzetnici kao ovlašteni uvoznici ovlašteni su za organiziranje mreže ovlaštenih distributera i servisera za teritorij Republike Hrvatske.

Pod kontrolom stjecatelja u predmetnom slučaju nalazi se i poduzetnik Grand Auto d.o.o., Zagreb, kao ovlaštenu distributer za vozila marke Ford i Hyundai, te stoga obavlja djelatnost prodaje vozila krajnjim kupcima i rezervnih dijelova te dodatne opreme.

Za vozila koja distribuira stjecatelj ustrojena je selektivna distribucijska mreža sa kvalitativno-kuantitativnim kriterijima, gdje ovlaštenu uvoznik sklupa tzv. importerske ugovore sa pojedinim poduzetnicima koji udovoljavaju uvjetima kvalitete propisanim od strane tvornica čiji se proizvodi uvoze i samih uvoznika, a radi daljnje distribucije krajnjim kupcima.

Ovlaštena distribucijska mreža za vozila marke Hyundai sastoji se od [***] poduzetnika, od čega je [***] poduzetnika ovlašteno za maloprodaju vozila, servis i prodaju originalnih rezervnih dijelova, a [***] isključivo za servis i prodaju rezervnih dijelova.

Ovlaštena distribucijska mreža za vozila marke Ford sastoji se od [***] poduzetnika, od čega je [***] poduzetnika ovlašteno za maloprodaju vozila, servis i prodaju originalnih rezervnih dijelova, a [***] isključivo za servis i prodaju rezervnih dijelova.

Predmetnom transakcijom stjecatelj će preuzeti poslovanje ciljnog poduzetnika, Renault Nissan Hrvatska, te postati ovlaštenu uvoznik i distributer za Republiku Hrvatsku za vozila marke Renault, Nissan i Dacia.

Ustrojstvo distribucijske mreže poduzetnika Renault Nissan Hrvatska za vozila marke Renault i Dacia je kvalitativno-kuantitativni selektivni distribucijski sustav, dok je za vozila marke Nissan uspostavljen kvalitativni selektivni distribucijski sustav.

Postojeću ovlaštenu mrežu za vozila marke Renault čini [***] poduzetnika, od čega [***] isključivo za servis i prodaju rezervnih dijelova, a [***] ih je ovlašteno za maloprodaju vozila, servis i prodaju originalnih rezervnih dijelova. Ovlaštenu mrežu za vozila marke Dacia čini [***] poduzetnika, od čega [***] isključivo za servis i prodaju rezervnih dijelova, a [***] ih je ovlašteno za maloprodaju vozila, servis i prodaju originalnih rezervnih dijelova. Ovlaštenu mrežu za vozila marke Nissan čini [***] poduzetnika, od čega [***] isključivo za servis i prodaju rezervnih dijelova, a [***] ih je ovlašteno za maloprodaju vozila, servis i prodaju originalnih rezervnih dijelova.

Podnositelj prijave koncentracije očitovao se kako namjerava zadržati postojeću distributivno-servisnu mrežu uspostavljenju od Renault Nissan Hrvatska.

Na predmetnom mjerodavnom tržištu marke vozila stjecatelja i ciljnog poduzetnika prisutna su u segmentima osobnih i lakih gospodarskih vozila.

Podnositelj prijave koncentracije dostavio je prijavom koncentracije podatke o veličini tržišta prodaje novih motornih vozila, u segmentima osobnih vozila i lakih gospodarskih vozila.

8.1.1. Segment prodaje novih osobnih vozila

Tablica 3.: Struktura tržišta prodaje novih motornih vozila u segmentu osobnih vozila na teritoriju Republike Hrvatske u 2021. godini prema marki vozila

	MARKA VOZILA	BROJ JEDINICA I TRŽIŠNI UDJEL OSOBNIH VOZILA U 2021.	
1	Volkswagen	[***]	[10-20]%
2	Škoda	[***]	[10-20]%
3	Opel	[***]	[5-10]%
4	Kia	[***]	[5-10]%
5	Dacia	[***]	[5-10]%
6	Renault	[***]	[5-10]%
7	Hyundai	[***]	[5-10]%
8	Suzuki	[***]	[5-10]%
9	Peugeot	[***]	[0-5]%
10	Toyota	[***]	[0-5]%
18	Nissan	[***]	[0-5]%
19	Ford	[***]	[0-5]%
	OSTALI	[***]	[20-30]%
	UKUPNO	[***]	100%

Izvor: Prijava namjere koncentracije i njezine dopune 31. ožujka, 6. i 19. svibnja 2022.; Obrada: AZTN.

Tablica 4.: Struktura tržišta prodaje novih motornih vozila u segmentu osobnih vozila na teritoriju Republike Hrvatske u 2021. godini prema ovlaštenom uvozniku pojedine marke vozila

	OVLAŠTENI UVOZNIK	TRŽIŠNI UDJEL - OSOBNA VOZILA U 2021.	POST-KONCENTRACIJSKI TRŽIŠNI UDJEL
1	PORSCHE HRVATSKA	[20-30]%	[20-30]%
2	RENAULT NISSAN HRVATSKA	[10-20]%	
3	EMIL FREY GRUPA	[10-20]%	[10-20]%
4	WALLIS AUTOMOTIVE	[5-10]%	[5-10]%
5	GRAND AUTOMOTIVE	[5-10]%	[20-30]%
6	KMAG	[5-10]%	[5-10]%
7	UNIKOMERC AUTOMOBILI	[5-10]%	[5-10]%
8	TOYOTA CROATIA	[0-5]%	[0-5]%
9	MAZDA MOTOR CROATIA	[0-5]%	[0-5]%
	OSTALI	[5-10]%	[5-10]%
	UKUPNO	100%	100%

Izvor: Prijava namjere koncentracije i njezine dopune 31. ožujka, 6. i 19. svibnja 2022.; Obrada: AZTN.

Iz tablica 3. i 4. razvidno je da na tržištu prodaje novih motornih vozila u segmentu osobnih vozila na teritoriju Republike Hrvatske u 2021. godini najznačajniji tržišni udjel ostvaruju marke vozila Volkswagen i Škoda s udjelima iznad 10%, dok ostale marke vozila pojedinačno ostvaruju niže tržišne udjele. Tri marke (Dacia, Renault i Hyundai) vozila sudionika predmetne koncentracije u 2021. godini su među prvih 10 prema visini tržišnog udjela, od kojih najznačajniji udjel ostvaruje Dacia ([5-10]%) dok su Nissan i Ford među prvih 20, s udjelom manjim od [0-5]%).

Promatrajući prema ovlaštenim zastupnicima pojedine marke vozila, najznačajniji udjel ostvaruje Porsche Hrvatska, ovlaštenu zastupnik 5 marki vozila, i to Volkswagen, Škoda, Audi, Seat i Cupra, koji ostvaruje [20-30]% udjela u segmentu osobnih vozila 2021. godine. Slijedi ga Renault Nissan Hrvatska sa dvostruko manjim udjelom od oko [10-20]%, te Emil Frey grupa

(Alfa Romeo, Citroen, Peugeot, Fiat, Jeep, Fuso, Smart, Mercedes-Benz, DS) s oko [10-20]% udjela. Ostali sudionici na tržištu ostvaruju udjele manje od 10%.

Provedbom predmetne koncentracije, post-koncentracijski tržišni udjel sudionika predmetne koncentracije bi iznosio [20-30]%, te bi postao najznačajniji konkurent Porscheu Hrvatska.

8.1.2. Segment prodaje novih lakih gospodarskih vozila

Tablica 5.: Struktura tržišta prodaje novih motornih vozila u segmentu lakih gospodarskih vozila na teritoriju Republike Hrvatske u 2021. godini prema marki vozila

	MARKA VOZILA	BROJ JEDINICA I TRŽIŠNI UDJEL LAKIH GOSPODARSKIH VOZILA U 2021.	
1	Renault	***	[20-30]%
2	Citroen	***	[10-20]%
3	Opel	***	[10-20]%
4	Ford	***	[10-20]%
5	Peugeot	***	[10-20]%
6	Volkswagen	***	[5-10]%
7	Mercedes	***	[5-10]%
8	Fiat	***	[0-5]%
9	Toyota	***	[0-5]%
10	Dacia	***	[0-5]%
12	Nissan	***	[0-5]%
18	Hyundai	***	[0-5]%
	OSTALI	***	[5-10]%
	UKUPNO	***	100%

Izvor: Prijava namjere koncentracije i njezine dopune 31. ožujka, 6. i 19. svibnja 2022.; Obrada: AZTN.

Tablica 6.: Struktura tržišta prodaje novih motornih vozila u segmentu lakih gospodarskih vozila na teritoriju Republike Hrvatske u 2021. godini prema ovlaštenom uvozniku pojedine marke vozila

	OVLAŠTENI UVOZNIK	TRŽIŠNI UDJEL - LAKA GOSPODARSKA VOZILA U 2021.	POST-KONCENTRACIJSKI TRŽIŠNI UDJEL
1	EMIL FREY GRUPA	[30-40]%	[30-40]%
2	RENAULT NISSAN HRVATSKA	[20-30]%	
3	GRAND AUTOMOTIVE	[10-20]%	[30-40]%
4	WALLIS AUTOMOTIVE	[10-20]%	[10-20]%
5	PORSCHE HRVATSKA	[10-20]%	[10-20]%
6	BENUSSI	[0-5]%	[0-5]%
7	TOYOTA CROATIA	[0-5]%	[0-5]%
8	UNIKOMERC AUTOMOBILI	[0-5]%	[0-5]%
9	PRIZMIĆ	[0-5]%	[0-5]%
	OSTALI	[0-5]%	[0-5]%
	UKUPNO	100%	100%

Izvor: Prijava namjere koncentracije i njezine dopune 31. ožujka, 6. i 19. svibnja 2022.; Obrada: AZTN.

Iz tablica 5. i 6. razvidno je da se na tržištu prodaje novih motornih vozila u segmentu lakih gospodarskih vozila na teritoriju Republike Hrvatske u 2021. godini na prvih 5 marki vozila odnosi više od 70% tržišnog udjela. Najznačajniji tržišni udjel ostvaruje marka vozila Renault, s oko [20-30]%, a slijede Citroen, Opel, Ford i Peugeot sa udjelima od [10-20]%. Od marki vozila sudionika koncentracije Renault i Ford se nalaze među prvih 5, dok su Dacia, Nissan i Hyundai među drugih 10 marki vozila.

Promatrajući prema ovlaštenim zastupnicima pojedine marke vozila, najznačajniji udjel ostvaruje Emil Frey Grupa, ovlaštenu zastupnik za Alfa Romeo, Citroen, Peugeot, Fiat, Jeep, Fuso, Smart, Mercedes-Benz, DS), koji ostvaruje gotovo [30-40]% udjela u segmentu lakih gospodarskih vozila 2021. godine, a slijedi ga Renault Nissan Hrvatska sa oko [20-30]%. Treći u poretku je Grand Automotive LLP sa oko [10-20]%

Provedbom predmetne koncentracije, Grand Automotive LLP postao bi vodeći takmac na predmetnom segmentu tržišta, s post-koncentracijskim tržišnim udjelom od [30-40]%, a slijedio bi ga trenutno vodeći poduzetnik, Emil Frey Grupa sa [30-40]%, s jednim postotnim poenom manje.

Podnositelj prijave koncentracije ističe da je predmetne tržišne udjele potrebno dovesti i u korelaciju sa brojem prodanih vozila u segmentu lakih gospodarskih vozila u odnosu na osobna vozila, kao i druge okolnosti koje postoje na tržištu Republike Hrvatske.

Naime, na tržištu novih lakih gospodarskih vozila zabilježen je više nego dvostruko slabiji rast nego kod osobnih vozila. Najveći broj prodajnih vozila u skupini vozila za gradsku dostavu u kojima u Republici Hrvatskoj tradicionalno najbolje rezultate ostvaruju vozila iz PSA grupacije (Citroen Berlingo, Peugeot Partner). Podnositelj prijave koncentracije pojašnjava kako grupa PSA sa predmetnim modelima ostvaruje veći tržišni udjel upravo zahvaljujući niskoj startnoj cijeni predmetnih modela, kako ju određuje tvornica, dok VW grupa u ovom segmentu, vjerojatno zbog više cijene, ne ostvaruje veće tržišne udjele.

U pogledu tržišnih udjela, Podnositelj prijave koncentracije ističe da je sve do 2019. godine, vodeći trgovac u segmentu lakih gospodarskih vozila bila VW grupacija, kao i u segmentu osobnih vozila uopće. Do značajnih tržišnih udjela marke Renault je došlo zbog pravovremenog plasiranja odgovarajućih obnovljenih modela na tržište, prvenstveno je riječ o ponudi električnih vozila u segmentu lakih gospodarskih vozila.

Pored navedenih okolnosti, napominje kako je potrebno uzeti u obzir i utjecaj pandemije uzrokovane Sars-Cov2 virusom. Naime, uslijed navedene pandemije došlo je do značajnog pada gospodarskih aktivnosti, a što se snažno odrazilo i na smanjenje prodaje novih vozila. U predmetnoj pandemiji je značajan pad prodaje bio vidljiv kod komercijalne flote, odnosno u privatnom sektoru.

Radi navedenog, značajan porast tržišnog udjela sudionika koncentracije posljedica je većeg broja okolnosti u proteklom razdoblju primarno na strani proizvođača vozila Renault, a od kojih okolnosti neke neće postojati nakon nastupa koncentracije (npr. značajni ugovori o javnoj nabavi su već izvršeni), radi čega u narednim godinama je upitan takav tržišni udio.

Nadalje, Podnositelj prijave koncentracije je u predmetnom slučaju dodatno istaknuo kako u djelatnosti prodaje motornih vozila djeluje snažan utjecaj proizvođača vozila na cjelokupni lanac prodaje i servisiranja vozila prema nižim razinama, od uvoznika pa sve do članova ovlaštene distributivno servisne mreže. Uvoznik ima samo mogućnost sugestije prema proizvođaču o tome kakve modele bi trebalo plasirati na tržište, pod kojim opcijama (u smislu tehničkih karakteristika i sl.), kao i kada bi koji model trebalo izmijeniti. Uvoznik u pravilu ima ugovornu klauzulu da je isti dužan staviti na tržište sve modele kako to odluči sam proizvođač te nije ovlašten odlučivati da se neki modeli npr. neće prodavati i sl.

Rezultat ovakvog odnosa je specifična vrsta prodajne djelatnosti kod koje postojanje više brandova kod jednog trgovca ne znači i povećanje tržišnog udjela u prodajnom smislu. Naime, sami proizvođači inzistiraju na odvojenom prikazivanju i držanju pojedinih marki vozila, a sve kako bi se imidž pojedine marke gradio zasebno od drugih.

Najznačajniji segment tržišnog natjecanja u predmetnoj djelatnosti je svakako cijena. Kod svake marke vozila, cijenu svakog pojedinog vozila jedino i isključivo određuje proizvođač. Ista cijena može biti korigirana u manjim postocima samo i isključivo temeljem poslovnih rezultata prodaje određene marke vozila.

Podnositelj prijave koncentracije ističe da sam uvoznik vozila nema nikakve izravne financijske koristi od činjenice da uvozi i prodaje dvije ili više marki vozila. Ušteda se može ostvariti na razini obavljanja uvozničkih poslova gdje npr. jedan zaposlenik može obavljati poslove homologacije za više marki vozila i sl.

Zaključno, Podnositelj prijave koncentracije ističe kako, upravo temeljem činjenice da cijenu vozila određuje proizvođač, eventualni popusti na količine mogu se ostvariti samo i isključivo temeljem prodaje unutar ovlaštene mreže samo te marke vozila, stoga smatra da je razvidno kako ovlaštenje za uvoz dvije ili više marki vozila nema nikakav utjecaj na formiranje cijene proizvoda prema ovlaštenim distributerima odnosno serviserima, kao niti prema krajnjim kupcima.

8.2. Tržišta prodaje originalnih rezervnih dijelova za motorna vozila robnih marki Ford, Hyundai, Renault, Nissan i Dacia te tržišta pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila robnih marki Ford, Hyundai, Renault, Nissan i Dacia

U predmetu AZTN-a Frey i Peugeot-Citroen je u odnosu na predmetno mjerodavno tržište navedeno da su tržišta prodaje originalnih rezervnih dijelova i pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila usko povezana i ovisna o tržištu prodaje novih motornih vozila.

Naime, to proizlazi iz karakteristike sektora novih motornih vozila, izraženih vertikalnih linija od proizvođača do krajnjeg distributera, u kojem je uobičajeno da ovlaštenu uvoznik, zastupnik proizvođača određene marke vozila, od proizvođača dobiva ovlaštenje i zadatak ustrojiti ovlaštenu mrežu prodavatelja i servisera za tu marku vozila, gdje nezavisni uvoznik/distributer zadržava vrlo značajan utjecaj nad distribucijskom piramidom te se može zaključiti da ostvaruje i značajnu tržišnu snagu i na tim tržištima post-prodaje.

Tržišta pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila i prodaje rezervnih dijelova određena su robnom markom, a time i odvojena jedna od drugih.

S obzirom na način obavljanja navedenih djelatnosti, potrebno je razlikovati ovlaštene od neovisnih servisera motornih vozila marke, odnosno ovlaštene od neovisnih distributera rezervnih dijelova za navedenu marku vozila.

Ovlaštenu serviser određene marke vozila je davatelj usluga popravka i održavanja motornih vozila ovlašten od dobavljača te marke motornih vozila za takve usluge te posluje u okviru distribucijskog sustava koji je uspostavio navedeni dobavljač. Neovisni serviser davatelj je usluga popravka i održavanja motornih vozila koji djeluje izvan takvog sustava distribucije uspostavljenog od strane određenog dobavljača.

Rezervni dijelovi određene marke vozila uobičajeno se distribuiraju putem ovlaštene servisne mreže, stoga su distributeri rezervnih dijelova pojedine marke vozila u pravilu istovremeno i ovlaštenu serviseri te marke vozila.

Naime, u slučaju kvara na motornom vozilu potrošač se može obratiti isključivo serviseru koji je obučen za popravak pojedine marke vozila i koji raspolaže odgovarajućim specijalnim i dijagnostičkim alatima koji se u pravilu razlikuju od marke do marke motornih vozila. Stoga ne postoji dovoljno jak konkurentski pritisak na serviseru jedne marke vozila od strane servisera za ostale marke motornih vozila.

Provedbom predmetne koncentracije neće doći do promjene strukture tržišta prodaje originalnih rezervnih dijelova te pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila robnih marki u predmetnom slučaju, koji će i nakon provedbe koncentracije nastaviti poslovati u istoj strukturi kao i prije koncentracije.

Iznos prihoda ostvarenog od prodaje rezervnih dijelova u 2021. godini za motorna vozila marki Renault i Dacia iznosi [***] kuna, za Nissan [***] kuna, za Hyundai [***] kuna te za Ford [***] kuna.

9. Mišljenje poduzetnika na Javni poziv AZTN-a

U odnosu na Javni poziv AZTN-a od 23. svibnja 2022., AZTN je 1. lipnja 2022. zaprimio mišljenje i očitovanje poduzetnika koji djeluje na tržištima prodaje i servisiranja motornih vozila i to kao ovlaštenu servisera i prodavatelja rezervnih dijelova vozila [***]. Riječ je o [***], koji je od AZTN-a zatražio zaštitu identiteta.

[***] u svojem mišljenju pojašnjava tijek suradnje i odnosa sa [***] od [***] do danas, navodi probleme s kojima se susretao u poslovnom odnosu sa [***], te smatra kako je vjerojatno da bi identično postupao i u budućem poslovanju, nakon stjecanja poduzetnika Renault Nissan Hrvatska.

Navodi [***] se u bitnome mogu grupirati u tri kategorije, i to:

Nejednako primjenjivanje kriterija selektivne distribucije prema svim članovima ovlaštene mreže

[***] navodi kako je [***] sklopio ugovor s poduzetnikom [***] o ovlaštenom servisu [***] na vrijeme od 1 godine, te [***] ponovno na godinu dana, iako je smatrao, na što je i upozorio [***] kako je isto u suprotnosti sa propisima o skupnom izuzeću vertikalnih sporazuma, međutim zbog znatnih već izvršenih ulaganja smatra kako nema izbora. Tijekom godina [***] ne podmiruje svoje obveze prema [***] po popravcima vozila u jamstvenom roku, a navodi kako je isti pristup Hyundai Hrvatska primjenjivao i prema drugim članovima mreže.

U odnosu na opću situaciju na tržištu, [***] navodi da je nekoliko manjih ovlaštenih servisera izašlo iz mreže iz razloga postavljanja zahtjevnih uvjeta dok istovremeno [***] osniva nekoliko poslovnica pod imenom [***], za ovlaštenu servis [***] marki vozila, te da moguće istiskuje konkurente s područja [***], te da pogoduje određenom poduzetniku na području [***], što ukazuje kako primjenjuju nejednake kriterije prema poduzetnicima, te da bi provedbom koncentracije moglo doći do ograničavajućeg učinka na mjerodavnim tržištima.

[***] smatra da bi svaki poduzetnik koji ima sklopljen ugovor o ovlaštenom servisu trebao uživati iste pogodnosti i obveze, što potkrepljuje primjerom da svaki neovisni poduzetnik koji ima sklopljen ugovor s [***] mora imati bankarsko jamstvo, dok prema javno objavljenim podacima Fine, [***] nije imao izdano bankarsko jamstvo a s druge strane ima milijunske nepodmirene obveze. Napominje da se ne poštuju kriteriji i proces provjere kriterija prilikom potpisivanja ugovora između poduzetnika [***] i [***] s obzirom da kontrolu vrše zaposlenici povezanog poduzetnika, pa se očekuje neobjektivnost i pogodovanje.

Nadalje, navodi da je poduzetnik [***] putem povezanog poduzetnika [***] utjecao da ovlaštenu servisera kupe više specijalnih alata nego je to bilo nužno potrebno i propisano od strane proizvođača putem obmanjujućih informacija gdje preporuka postaje obveza. Smatra kako bi se takva praksa mogla nastaviti i kod ciljnog poduzetnika u predmetnom slučaju nakon provedbe predmetne koncentracije.

Narušavanje povjerljivosti podataka između konkurenata, u slučaju multi-brend servisa

U odnosu na narušavanje povjerljivosti podataka između konkurenata, u slučaju multi brand serviser, [***] navodi kako je tijekom suradnje [***] zahtijevao prelazak na programski sustav [***] u potpunosti, na što [***] nije pristao jer je smatrao kako bi time [***] imao pristup poslovnim tajnama konkurenata, budući da je i ovlaštenu serviser za vozila marke [***]. Navodi kako [***] nisu jamčili tajnost povjerljivih podataka, te to navodi i kao razlog jednostranog raskida ugovora o ovlaštenom servisu od strane [***].

[***] dodatno obrazlaže kako prema njegovim saznanjima iste osobe rade i isto postupaju i u [***] i u [***] (ovlaštenu distributer vozila marke [***] i [***], pod kontrolom stjecatelja u predmetnom slučaju) te stoga smatra kako tu zapravo i ne postoji tržišno natjecanje između marki vozila ali se postavlja i pitanje tajnosti poslovnih podataka.

Odbijanje i/ili otežavanje pristupa originalnim rezervnim dijelovima i tehničkim podacima neovisnim serviserima

[***] navodi da je nakon raskida ugovora o ovlaštenom servisu [***] izrazio svoju namjeru da nastavlja poslovati kao neovisni servis te je zatražio pristup informacijama o tehničkim karakteristikama vozila potrebnim za popravke i održavanja [***] vozila, za koje smatra da mu [***] mora omogućiti, međutim nije zaprimio odgovor niti nakon višekratnih upita. Na taj način mu [***] onemogućava poslovanje na tržištu kao neovisnog serviser, te je prisiljen na prodaju specijalnih alata i rezervnih dijelova.

Također, [***] smatra da [***] i [***] obmanjuju kupce u jamstvenim pravima o mogućnosti neovisnih serviser da održavaju vozila originalnim ili zamjenskim dijelovima, odnosno da zanemaruju zakonske odredbe koje dopuštaju ugradnju rezervnih dijelova usporedive kvalitete i time isključuje iz tržišne utakmice i ostale ovlaštene servisere, te da pogoduje servisima koji su ujedno i prodavači vozila, time što se u servisnim/jamstvenim knjižicama i uputama za korisnike, kupce poziva održavati vozilo kod ovlaštenog prodavatelja, dok je ovlaštenu servis spomenut samo kod izmjene pneumatika.

[***] stoga zaključuje da bi predmetna koncentracija imala znatne, dugotrajne i nepopravljive negativne učinke na tržištima prodaje originalnih rezervnih dijelova, pružanju usluga popravaka i održavanja vozila rodnih marki povezanih poduzetnika [***], da bi pridonijela daljnjem zatvaranju tržišta, istiskivanju konkurencije, te da bi negativno utjecala na prava krajnjih potrošača. Smatra da je nužno u ovom trenu ne odobriti predmetnu koncentraciju već je prije toga potrebno predmetne poduzetnike upozoriti na sporna djelovanja, educirati ih o zakonskim propisima i obvezama vezanim uz sektor motornih vozila kako oni ne bi samo deklarativno uskladili ugovore, već i djelovali sukladno tome.

10. Očitovanje Grand Automotive LLP na pitanja AZTN-a iz zaključka o pokretanju postupka ocjene predmetne koncentracije i primjedbe poduzetnika zaprimljene na Javni poziv

Temeljem zahtjeva AZTN-a za dostavom očitovanja, podataka i dokumentacije iz Zaključka o pokretanju postupka od 14. lipnja 2022. poduzetnik Grand Automotive LLP dostavio je 21. lipnja 2022. očitovanje u skladu sa zatraženim.

Poduzetnik Grand Automotive LLP navodi da na tržištu Republike Hrvatske kao ovlaštenu uvoznici djeluju poduzetnici Hyundai Hrvatska d.o.o. kao ovlaštenu uvoznik za vozila, dijelove i opremu marke Hyundai i Grand Dalewest d.o.o. (Grand Dalewest Hrvatska) kao ovlaštenu uvoznik vozila, dijelova i opreme marke Ford.

Poduzetnik Hyundai Hrvatska sklopio je dva ugovora za ovlaštenog uvoznika odnosno veletrgovca i to Sporazum o prodaji za veletrgovca i Sporazum o prodaji i davanju garancije za veletrgovca.

Sporazum o prodaji za veletrgovca sadrži odredbe o imenovanju uvoznika za određeno područje. Hyundai Motor Company sa sjedištem u Južnoj Koreji te Hyundai Motor Europe GmbH sa sjedištem u Njemačkoj kao principalni imaju pravo samostalno odrediti broj uvoznika na nekom teritoriju. Kao ovlaštenog uvoznika za teritorij Republike Hrvatske određuju Hyundai Hrvatska koje je dužno uspostaviti i održavati mrežu ovlaštenih distributera u Republici Hrvatskoj i time je dužno koristiti ugovore koje su pripremili principalni te je u istima ovlašten odstupati samo u mjeri koliko je to propisano u smislu diskrecijskog prava, odnosno zakona.

Hyundai Hrvatska je dužan kontrolirati sve članove mreže u ispunjavanju standarda od strane proizvođača, kao i krajnje otkazati ugovor u slučaju neispunjenja.

Sporazumom o prodaji i davanju garancije za veletrgovca definira se pored prodaje i prodaja rezervnih dijelova, opreme i servisiranje vozila marke Hyundai, te obveza uspostave i održavanje mreže ovlaštenih serviseri u Republici Hrvatskoj pri čemu je Hyundai Hrvatska dužan koristiti ugovore koje su pripremili principalni, te je u istima ovlašten odstupati samo u mjeri koliko je to propisano u smislu diskrecijskog prava, odnosno zakona.

Hyundai Hrvatska dužan je osigurati da svi ovlašteni serviseri mogu obavljati popravak svih vozila koje proizvodi Hyundai, kao i izvesti sve garancijske popravke te popravke opoziva, radi čega isti moraju imati sve potrebne alate za izvođenje takvih radnji, pri čemu se definira kako svi ovlašteni serviseri moraju imati adekvatnu opremu, alat i dijagnostiku kako je propisao principal. Proizvođač zabranjuje da ovlašteni serviseri posuđuju ili iznajmljuju opremu za servisiranje međusobno bez prethodnog odobrenja uvoznika.

Proizvođač vozila marke Ford je sklopio ugovore s regionalnim uvoznikom poduzetnikom Grand Dalewest Ltd, sa sjedištem na Cipru, koji je ovlašten prodavati vozila, dijelove i opremu članovima ovlaštene mreže Ford i oformiti mrežu ovlaštenih distributera i serviseri koji moraju poštivati standarde propisane od proizvođača temeljem ugovora za ovlaštene distributere i serviseri dostavljene od proizvođača.

Poduzetnik Grand Dalewest Ltd ostvaruje kontrolu na poduzetnikom Grand Dalewest Hrvatska s kojim je sklopio i ugovor temeljem kojeg je Grand Dalewest Hrvatska imenovan uvoznikom za teritorij Republike Hrvatske i kojim su određena prava u pogledu formiranja i održavanja mreže ovlaštenih distributera i serviseri u Republici Hrvatskoj.

Poduzetnik Grand Automotive LLP se u odnosu na informacijsko-poslovni sustav očitovao da je navedeni usklađen s minimalnim standardom određenim od proizvođača/uvoznika, što uključuje tehničke karakteristike te da će serviseri raditi s računalnim sustavima odobrenim od proizvođača. Proizvođač potiče uvoznike na postojanje zajedničkog sustava upravljanja poslovnim procesima, dostupnih rezervnih dijelova, dostupnih vozila i stanja servisa vozila, iako ne uvjetuje proizvođača takvog sustava niti vrstu takvog sustava.

Hyundai Hrvatska i Grand Dalewest Hrvatska donijeli su odluku o implementaciji [***] sustava u Ford i Hyundai prodajno-servisnoj mreži iz razloga sinergije u mreži, optimizacije poslovanja i brze komunikacije s visokom razinom sigurnosti. Radi postizanja boljih funkcionalnosti te integracije sa sustavima proizvođača, 2018. izvršila se instalacija novog [***] sustava, koju su morali instalirati svi ovlašteni Hyundai i Ford partneri-serviseri, o čemu su pisano obaviješteni. Istom prilikom su ovlašteni uvoznici za Hyundai i Ford naznačili terminski plan aktivnosti, sustav za korisničku podršku i upute za rad te dodatne informacije potrebne za instalaciju, minimalne zahtjeva za opremom, sa dodatnim podacima o razini paketa i licencama.

Primarna svrha sustava je povezanost servisera, uvoznika i proizvođača, u svrhu provjere dostupnosti pojedinih rezervnih dijelova, dostupnosti opreme, izvršenih servisa unutar cijele mreže te navedeni program omogućava osiguranje visoke kvalitete i prodaju rezervnih dijelova Grand Automotive LLP.

Nadalje se navodi da nije riječ o jedinstvenim sustavu za vozila robne marke Ford i Hyundai. Iako uvoznici za Hyundai i Ford koriste isti sustav, svaka marka vozila ima svoju bazu podataka koja je fizički odvojena od baze podataka drugog/ih branda/brandova, te se pristup vrši prijavom u svaku bazu zasebno, na temelju zasebnog korisničkog imena i zaporke.

Sustav funkcionira sa višestrukim zaštitama pristupa u smislu zaporki i određenih zaposlenika koji imaju dozvoljen pristup te u slučaju da je određeni ovlašten servisier za obje marke vozila, imati će zaseban pristup po marki vozila. Pristupi se definiraju putem administracije korisnika.

Tko će imati pristup ovisi o broju licenca i kome su dodijeljene unutar ovlaštenog servisera/distributera i razini prava dodijeljenih pojedinom distributeru, sukladno je pisanom zahtjevu odgovorne osobe.

U sustavu je preko modula moguće pristupiti poslovnim partnerima, gdje poslovni partneri označavaju kupce i dobavljače, pri čemu sve partnere u sustavu koji podliježu GDPR-u, može pretraživati i dohvatiti samo korisnik s kojim je određeni partner imao neki poslovni odnos ili aktivnu privolu. Jednom ovlaštenom distributeru/servisieru nisu vidljivi podaci drugog ovlaštenog distributera/servisiera, osim ako je isti na navedeno izričito pristao.

Ovlašteni uvoznik za marku Hyundai ima pravo uvida u sustav ovlaštenog servisiera/distributera za marku Hyundai ali ne i za marku Ford, jer je riječ o drugoj bazi podataka i obrnuto i to ovisi o razini korisničkih prava koja su dodijeljena pojedinom zaposleniku ovlaštenog uvoznika. Jedina pravna osoba koja ima mogućnost uvida u cjelokupni sustav jest proizvođač softvera.

Grand Automotive LLP je nadalje dostavio popis neovisnih servisiera kojima su dostavljani originalni rezervni dijelovi i oprema, te popis neovisnih servisiera kojima su dostavljane tehničke informacije.

Uvidom u dostavljene podatke i dokumentaciju AZTN je utvrdio kako postoji e-mail upiti prema Hyundai Hrvatska, uglavnom od krajnjih kupaca koji se raspituju za rezervne dijelove, popis potraživanja i jedan mail s [***] u kojem se navodi, cit: „Ističemo da društvo Hyundai Hrvatska ne može omogućiti pristup navedenim Hyundai CCC stranicama, budući da pristup traženoj bazi podataka omogućuje Hyundai World Wide Service Network, Hyundai motor Company. Na navedenim stranicama se nalaze i svi uvjeti pristupa istima u smislu statusa koji je potrebno imati da bi se omogućio pristup (neovisni servisier), cijene i slično.... Na navedeni način svi neovisni servisieri ostvaruju pravo pristupa informacijama na jednak način i koliko smo upoznati na svim tržištima se pristup podacima ostvaruje na navedeni način“.

Najčešći tehnički upiti se odnose na mogućnosti dobave različiti dijelova i davanje informacija o kataloškim brojevima prema broju šasije te servisieri najčešće traže kataloške brojeve za određeni dio, na način da zatraže ili taj broj ili ponudu za dio na kojem Grand Automotive LLP uvijek naznačuje potreban podatak uz pomoću kojeg servisier može dio kupiti ili kod Grand Automotive LLP ili kod trećih osoba bilo originalni rezervni dio ili rezervni dio od zamjenskog proizvođača, pojašnjava Grand Automotive LLP.

Glede konkretnijih tehničkih informacija, Grand Automotive LLP ističe da se iste daju na sam zahtjev servisa ili pristupom odgovarajućem on-line servisu. Hyundai je kao proizvođač vozila izradio on-line program s digitalnom bazom podataka kojom svi neovisni servisieri pristupaju uz jednake uvjete.

U svezi prodaje rezervnih dijelova poduzetnici Hyundai Hrvatska i Grand Dalewest Hrvatska djeluju na tržištu veleprodaje, maloprodaja se obavlja putem poduzetnika Grand Auto, te se prodaja neovisnim serviserima obavlja putem navedenog poduzetnika.

U svezi primjedbi zainteresiranog poduzetnika na Javni poziv AZTN-a Grand Automotive LLP se očituje da uvoznici marki Hyundai i Ford sklapaju ugovore s ovlaštenim serviserima poštujući sva pravna pravila. Članovi ovlaštene mreže kontinuirano kupuju vozila i dijelove od uvoznika, s te osnove najčešće nastaje potraživanje uvoznika prema članovima mreže. Ta su potraživanja u pravilu uvijek veća prema članovima mreže, nego potraživanja članova mreže prema uvozniku, te se podmiruju kompenzacijom odnosno ako su eventualno potraživanja članova mreže veća, ista se plaćaju od strane uvoznika. Dostavljen je prikaz potraživanja iz kojeg je razvidno da su članovi mreže uvijek dužni uvozniku, odnosno da nema potraživanja uvoznika prema članovima mreže.

Nadalje, navod da Grand Auto otvara nove podružnice u Republici Hrvatskoj je neosnovan, te upravo suprotno, smanjen je broj podružnica zatvaranjem poslovnica u [***] i [***] tijekom 2020.

U odnosu na tvrdnje zainteresiranog poduzetnika kako bi svaki poduzetnik koji ima sklopljen ugovor o ovlaštenom servisu trebao uživati iste pogodnosti i obveze, te kako svaki neovisni poduzetnik koji ima sklopljen ugovor s povezanim poduzetnikom stjecatelja mora imati bankarsko jamstvo, dok povezani poduzetnik stjecatelja nije imao izdano bankarsko jamstvo, Grand Automotive LLP ističe da su takve tvrdnje netočne, te je priložio presliku bankarskog jamstva.

U svezi navoda zainteresiranog poduzetnika da povezani poduzetnici Grand Automotive LLP utječu da ovlašteni servisi kupuju više alata nego je to potrebno, ističe se kako je navedeno besmisleno budući da je ugovorima sklopljenim između ovlaštenih serviseri i uvoznika definirano da se servis obvezuje držati barem minimalne zalihe rezervnih dijelova i opreme u skladu s podacima ovlaštenog uvoznika prema ovlaštenom serviseru i koji moraju biti u skladu sa standardima proizvođača. Također je određen način na koji će se odrediti minimalni broj rezervnih dijelova i opreme koje ovlašteni serviser mora prodati tijekom godine, koji je određen ugovorom.

Od proizvođača Hyundai kreirana je aplikacija dostupna svim ovlaštenim serviserima/distributerima u kojoj je naznačena specifikacija minimalnih osnovnih alata koji svaki nužno mora imati te u navedenoj ovlašteni serviseri imaju mogućnost provjere izravno s proizvođačem koje specijalne alate nužno moraju imati.

Poduzetnik Grand Automotive LLP odbacuje tvrdnje zainteresiranog poduzetnika da je povezani poduzetnik Grand Automotive LLP zahtijevao od zainteresiranog poduzetnika prelazak na određeni programski sustav u potpunosti. Kako je već ranije navedeno, od cjelokupne prodajne servisne mreže uvoznika za Hyundai i Ford zatražena je implementacija sustava [***] te su navedeno učinili svi ovlašteni servisi/distributeri, osim jednog.

Također se naglašava da su netočni navodi da Grand Automotive LLP onemogućava pristup tehničkim podacima te navodi da sve navedene informacije uvoznik pruža bez ikakve naknade. U odnosu na same tehničke procese popravaka ističe da takvi upiti nisu uobičajeni budući da neovisni servisi imaju odgovarajuće znanje za popravak vozila, te da se tehničko znanje prema mreži ovlaštenih servisa daje digitalnim putem, davanjem pristupa odgovarajućoj bazi koju izrađuje i održava proizvođač vozila. Uvoznik nije taj koji dostavlja podatke u takvu bazu, već samo omogućuje pristup. S obzirom da uvoznik nema ugovorni odnos s neovisnim serviserima odnosno nema ugovorni odnos temeljem ugovora koji je pripremio proizvođač vozila, za neovisne servisere takav pristup se omogućava izravno putem interneta.

Svi neovisni serviseri pristupaju takvoj bazi samostalno i uz jednake uvjeta koji su određeni od strane proizvođača. Uvoznik nije vlasnik baze podataka i kao takav može odobriti pristup bazi proizvođača samo unutar prava i ovlaštenja koja su dana istom. Navod da zainteresirani poduzetnik onemogućen u poslovanju i da mora prodati specijalne alate je neosnovan budući da na tržištu djeluje veliki broj neovisnih servisa koji obavljaju radove. Grand Automotive LLP ističe da mu nije poznato da je na info e-mail adrese uvoznika Hyundai i Ford zaprimio upit o nekom tehničkom procesu za popravak vozila.

Glede jamstvenih knjižica Grand Automotive LLP navodi da pored odgovornosti za materijalne nedostatke u trajanju od [***] godine, tijekom kojeg roka su propisani uvjeti od kojima prodavatelj odnosno proizvođač odgovara za nedostatke, većina prodavatelja daje dodatno jamstvo za daljnjih [***] godine, te da to komercijalno jamstvo obvezuje davatelja jamstva pod uvjetima i na način kako je to uvjetima jamstva navedeno.

Grand Automotive LLP je dostavio presliku Ford servisne knjižice u kojoj je naznačeno da se preporučuje korištenje Fordovih ovlaštenih serviseri za sve popravke i održavanja te da nije uvjet da se mora popravljati nejamstvene dijelove kod ovlaštenog serviseri kako bi se zadržalo prednost jamstva.

11. Očitovanja najvećih konkurenata Grand Automotiv LLP u RH, odnosno multi brand uvoznika i serviseri

Temeljem zahtjeva AZTN-a poduzetnik Porsche Croatia d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Miroslava Miholića 2, OIB: 56007827423 (dalje u tekstu: Porsche), dostavio je 7. srpnja 2022. očitovanje i podatke, kojima navodi da je temeljem uvozničkih ugovora sklopljenih s proizvođačima, zastupnik marki osobnih i gospodarskih vozila Volkswagen i osobnih vozila Audi, Seat, Cupra i Škoda. Također, temeljem uvozničkih ugovora vrši unos i distribuciju originalnih dijelova za navedene marke te sa svojim ovlaštenim partnerima kupcima pruža prodajne i servisne usluge za teritorij Republike Hrvatske i kompletna rješenja za električnu mobilnost.

Distribucija motornih vozila vrši se na način da ovlašteni prodajni partneri/trgovci naručuju vozila od poduzetnika Porsche koji prosljeđuje narudžbe proizvođačima koji po zaprimanju proizvedena vozila isporučuju na skladište u Republici Hrvatskoj te se onda isporučuju prodajnim partnerima/trgovcima. Na isti način vrši i distribucija rezervnih dijelova pri čemu su naručitelji ovlaštene servisne radionice, narudžbe Porsche dostavlja povezanom poduzetniku koji ih isporučuje u distribucijski centar u Republici Hrvatskoj i krajnje ovlaštenim servisnim radionicama.

Poduzetnik Porsche od 2006. prodaju novih vozila marki za koje je generalni zastupnik u Republici Hrvatskoj vrši putem kvantitativnog selektivnog distribucijskog sustava te za tekuću godinu na teritoriju Republike Hrvatske ima određen maksimalan broj trgovaca za određene marke u svojoj distribuciji.

U odnosu na usluge popravaka i održavanja motornih vozila i prodaju originalnih rezervnih dijelova svih marki primjenjuje sustav kvalitativne selektivne distribucije te se uvjeti za pristupanje mreži ovlaštenih servisnih partnera dostavljaju svakom potencijalnom partneru na njihov pisani zahtjev.

Svaka ovlaštena prodajna lokacija i servisna radionica mora ispunjavati standarde za dotičnu marku, propisanu od strane proizvođača te se navedeni standardi redovito provjeravaju. Poduzetnik Porsche ima ugovorne odnose s ukupno [***] prodajno-servisnih poduzetnika u Republici Hrvatskoj.

Također, Porsche i putem povezanog poduzetnika [***] vrši prodaju novih vozila te servis i prodaju originalnih dijelova na ukupno [***] lokacija u Republici Hrvatskoj.

Poduzetnik Porsche navodi da ovlaštene trgovci/servisni partneri posluju na jedinstvenom informacijskom sustavu svih marki Volkswagen vozila za vođenje poslovanja koji nije uvjetovan od strane proizvođača i poduzetnika Porsche i kojem pristup imaju isključivo djelatnici ovlaštene servisne radionice te sustav za prodaju i servisiranje vozila koji je preporučen od poduzetnika Porsche, ali nije uvjetovan te ga trgovci/serviseri nisu obvezni koristiti. Zaposlenici poduzetnika Porsche nemaju pristup informacijskim sustavima ovlaštene prodajno-servisne mreže, izuzevši zaposlenike IT odjela isključivo zbog pružanja podrške, nadogradnje i novih funkcionalnosti te su ugovorno odvojeni.

Zaposlenici ovlaštenih trgovaca/servisera, ovisno o funkciji, imaju pristup sustavima za onu marku za koju posjeduju ugovor.

Svi sustavi su preporučeni od strane poduzetnika Porsche jer pružaju potpunu integraciju sa sustavima proizvođača te u potpunosti podržavaju digitalizirani prodajno-servisni proces, međutim nisu uvjetovani te trgovci i serviseri nisu obvezni koristiti navedene.

Nadalje, poduzetnik Porsche navodi da sustave za provođenje popravaka i održavanje vozila imaju ovlaštene servisni partneri i isti su uvjetovani od strane proizvođača te služe za popravak i održavanje vozila Volkswagen. Pristup navedenim sustavima imaju djelatnici ovlaštenog servisnog partnera, kao i djelatnici poduzetnika Porsche, ovisno o funkcijama, a isključivo zbog pružanja podrške prilikom popravaka vozila, dok zaposlenici partnera, ovisno o funkcijama, imaju pristup za onu marku vozila za koju partner ima sklopljen ugovor. Svi sustavi podržavaju sve zastupane marke vozila, a razgraničenje korisničkog pristupa se dodjeljuje ovisno o marki vozila za koju je sklopljen servisni ugovor.

Poduzetnik Porsche navodi da je tijekom 2020. - [***], tijekom 2021. – [***] i u prvih 6 mjeseci 2022. – [***] neovisnih serviseru kupovalo originalne rezervne dijelove od povezanog poduzetnika [***], te ističe da svaki neovisni serviser može kupiti dijelove od bilo kojeg ovlaštenog servisnog partnera a ne samo od navedenog povezanog poduzetnika.

Porsche navodi da je, zajedno s povezanim poduzetnikom [***], pružio pristup tehničkim informacijama za [***] neovisnih serviseru, odnosno svim serviserima koji su poslali upit/zahtjev za servisnu opremu i tehničku literaturu.

U odnosu na poslovanje s neovisnim serviserima Porsche navodi da neovisne servisne radionice naručuju originalne dijelove od ovlaštene servisne radionice koje ih izravno isporučuju te se način poslovanja definira međusobno između navedenih.

Neovisni serviseri mogu naručiti specijalne alate i uređaje ili izravno putem poduzetnika Porsche ili ovlaštenog servisa, što uključuje i alate za elektroničku dijagnostiku, te je pristup osiguran na zahtjev neovisnog serviseru.

Što se tiče tehničke literature, na internetskim stranicama pojedine marke vozila poduzetnika Porsche nalaze se upute na koji način svaki neovisni servis može pribaviti tehničku literaturu. S navedene internetske stranice se upućuje na stranicu proizvođača specijaliziranu za neovisne servisere na koju se neovisni serviser mora registrirati pri čemu dobiva korisnički broj. [***]. Naposljetku, putem specijalizirane stranice proizvođača [***], neovisni serviseri samostalno biraju koja tehnička literatura je potrebna i na koje razdoblje, a sve po ponuđenom uvjetima definiranim od strane proizvođača [***].

Trgovac može slobodno koristiti vlastite IT sustave/alate za upravljanje odnosima s kupcima ukoliko isti omogućuju integraciju sustava proizvođača. U slučaju da proizvođač ili dobavljač

za servisnog partnera ne definira nikakve sustave, servisni partner je svakako dužan osigurati da su sustavi i programi koje koristi kompatibilni sa sučeljem proizvođača i dobavljača.

U odnosu na originalne rezervne dijelove, dobavljač izdaje neobvezujuće preporučene maloprodajne cijene, te proizvođač i dobavljač pridržavaju pravo s neovisnim kupcima sklapati i izravne poslove ili isporučivati originalne rezervne dijelove. Pod neovisne kupce, pored ostalih, svrstavaju se i neovlaštene servisne radionice, ako same koriste proizvođačeve originalne rezervne dijelove za održavanje i servis, pri čemu će dobavljač uključiti servisnog partnera kao agenta.

Kod primjene informacijskih sustava, ukoliko servisni partner koristi platforme/IT sustave dobavljača za poslovanje i ispunjenje obveza, obvezan je iste koristiti uz odgovarajuće sudjelovanje u troškovima te su sve platforme i IT sustavi preporučeni od strane dobavljača koji su potrebni za ispunjenje ugovornih obveza dostupni servisnim partnerima.

Dobavljač ili proizvođač definira IT sučelja te servisni partner treba osigurati kompatibilnost svojih programa i sustava s tim sučeljima i definirane informacije razmjenjivati putem sučelja. Implementiranje, testiranje i puštanje u rad sučelja servisnog partnera u vezi sa sustavima dobavljača i proizvođača vrši se na trošak servisnog partnera te je za korištenje ovih sučelja u načelu potrebno odobrenje dobavljača ili proizvođača.

Uvidom u dostavljene djelomične prijelove uvoznčkih ugovora utvrđeno je da u biti svi sadrže odredbe da uvoznik osigurava izvršenje kvalitetnih i sveobuhvatnih usluga službe za korisnike, što obuhvaća aktivnu implementaciju servisnih programa i poboljšanja kvalitetne servisne tehnike te je uvoznik dužan primjenjivati odgovarajuće kvalitativne standarde i smjernice proizvođača u pogledu servisnih partnera koje je izabrao.

Ugovorne strane iskoristiti će sve prilike za prodaju originalnih rezervnih dijelova a uvoznik će voditi brigu o tome da trgovci i servisni partneri u cijelosti ispunjavanju kvalitativne standarde i smjernice koje vrijede za poslovanje originalnim rezervnim dijelovima.

Veletrgovac vodi brigu o stvaranju zaliha, skladištenju i isporuci originalnih rezervnih dijelova u skladu sa standardima proizvođača. U ostalim slučajevima uvoznik smije nabavljati isključivo originalne rezervne dijelove i originalnu opremu te kvalitativno jednakovrijedne rezervne dijelove od trećih društava po svom izboru i dotične dijelove preprodavati svojim servisnim partnerima.

Proizvođač daje u proizvodnju i ponudu radioničku opremu za servisne partnere putem povezanih poduzetnika ili dobavljača. Uvoznik će radioničku opremu kupovati od proizvođača ili ovlaštenog dobavljača i preprodavati servisnim partnerima.

Temeljem zahtjeva AZTN-a poduzetnik Emil Frey Automobili d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Kovinska 5, OIB: 42734945956 (dalje u tekstu: Emil Frey Automobili) dostavio je 26. srpnja 2022. svoje očitovanje.

Dostavljenim podneskom pojašnjava kako je Emil Frey Automobili holding društvo Emil Frey grupe, a čine ju poduzetnici uvoznici, odnosno generalni distributeri određenih marki vozila, i to, [***].

Poduzetnik [***] uvozi nova vozila marke [***] za Republiku Hrvatsku te originalne i zamjenske rezervne dijelove koje distribuira kroz svoju mrežu ovlaštenih distributera i serviseri. Distribucijska mreža primjenjuje kvalitativno-kvantitativni selektivni oblik distribucije koja obuhvaća [***] ugovornih partnera.

[***] primjenjuje nekoliko informacijsko-poslovnih sustava, od kojih su neki uvjetovani od strane proizvođača a neki od uvoznika-generalnog distributera koji zahtjeva da svaki distributer ili serviser zadovoljava minimalne uvjete koji se odnose na naručivanje vozila, naručivanje rezervnih dijelove te slanje financijskih i drugih izvještaja. Svaki distributer ili serviser smije koristiti svoj vlastiti računovodstveni program. Svaki neovlašteni serviser ima pristup post-prodajnom sustavu ali je pristup informacijama u manjem obimu nego što imaju ovlašteni serviseri i za koje im pristup odobrava [***]. Neovlašteni serviseri imaju pristup samo jednom dijelu sustava a to je [***].

Poduzetnik Emil Frey Automobili navodi da [***] nije pružao neovisnim serviserima pristup tehničkim podacima vozila potrebnim za obavljanje djelatnosti popravka, već se isti ostvaruje preko poduzetnika [***].

Poslovanje s javnim poduzetnicima ostvaruje se putem ugovora a s neovisnim serviserima i odvija se na temelju zahtjeva za ponudom. Dostava rezervnih dijelova odvija se putem poduzetnika za dostavu koje angažira [***], a isti je slučaj i sa kupnjom alata. [***] ne zahtjeva korištenje i implementaciju svojeg informacijsko-poslovnog sustava kod neovisnih multi-brand servisa.

U odnosu na poduzetnike [***] i [***], Emil Frey Automobili navodi da uvoze nova vozila te originalne i zamjenske rezervne dijelove za [***] i [***] te ih distribuiraju kroz svoju mrežu ovlaštenih distributera i serviserata temeljem kvalitativno-kvantitativne selektivne distribucije.

Informacijski sustav koji koristi uvoznik – generalni distributer, kao i ovlaštena distribucijska i servisna mreža nije uvjetovan od strane proizvođača, već od strane uvoznika-generalnog distributera. Pristup sustavu imaju svi zaposlenici uvoznika-distributera i članovi ovlaštene mreže. Povjerljivost se osigurava time što svaka marka ima svoja korisnička imena i lozinke. U slučaju multi-brand serviserata i distributera isti se tretiraju odvojeno za svaku marku.

[***] i [***] nisu pružali neovisnim serviserima pristup tehničkim podacima već takav pristup može odobriti samo principal [***] i to za određeni period.

Neovisni serviseri mogu biti kupci ovlaštenoj mreži koji odnos uređuju izravno s ovlaštenim servisima ili mogu biti kupci [***] lokalnog skladišta rezervnih dijelova. Uvoznik ne ustupa neovlaštenim servisima pristup tehničkoj dokumentaciji koju mogu kupiti izravno od proizvođača, ne prodaje im alate niti zahtjeva implementaciju informacijsko-poslovnog sustava.

[***] kao ovlašteni uvoznik, uvozi nova vozila, originalne i zamjenske rezervne dijelove za marke [***] kroz svoju mrežu ovlaštenih distributera i serviserata temeljem kvalitativno – kvantitativnog selektivnog oblika distribucije.

Ovlašteni serviseri su za uvid u stanje zaliha, naručivanje dijelova, garancijske popravke obvezni koristiti program uvoznika-distributera. Program je besplatan i svima dostupan putem interneta uz lozinku. Mogu ga koristiti i neovlašteni serviseri pod istim uvjetima. Program principala [***] za pristup tehničkim podacima mogu koristiti pod istim uvjetima ovlašteni i neovlašteni servisi kojem pristupaju uz lozinku. Programe koje ovlašteni serviseri koriste u svakodnevnom radu, otvaranju radnih naloga i radu servisa, serviseri koriste prema svom vlastitom odabiru.

Program za pregledavanje zalihe vozila, statusa naručenih vozila, konfiguriranje modela te izdavanje ponuda koji koriste ovlašteni distributeri je obvezan te ga ovlašteni trgovci plaćaju pod istim uvjetima.

Rezervni dijelovi se dostavljaju besplatno na adresu ovlaštenog servisera ili na drugi način i mjesto kako odluči neovisni serviser. Neovisni serviseri mogu na svoj zahtjev i pod istim uvjetima kao i ovlašteni servis nabaviti dijagnostičku opremu i specijalni alat, te dobiti pristup tehničkim podacima.

12. Očitovanja neovisnih servisera

AZTN je 7. srpnja 2022. zatražio od 5 neovisnih servisera, i to: [***] dostavu obavijesti i podatka u obliku upitnika, radi utvrđivanja stanja na mjerodavnom tržištu prodaje originalnih rezervnih dijelova za motorna vozila i pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila.

U bitnome, iz zaprimljenih odgovora neovisnih servisera u razdoblju od 14. do 27. srpnja 2022. proizlazi kako posluju kao multi-brand servisi te da popravke uglavnom vrše unutar i izvan jamstvenog roka, u kojem, za razliku od ovlaštenih servisa, ne mogu odrađivati popravke koje pokriva garancija i servisne akcije. Jedan neovlašteni servis ne obavlja popravke unutar jamstvenog roka.

Neovisni servisi koriste originalne i zamjenske rezervne dijelove koje nabavljaju od ovlaštenih distributera i drugih (e-trgovina, distributeri zamjenskih rezervnih dijelova), pri čemu jedan od neovisnih servisa koristi originalne rezervne dijelove samo na zahtjev stranke.

U odnosu na postupak nabave originalnih rezervnih dijelova, navode da imaju pristup katalogu dijelova i cijeni, stanju na zalihama za neke marke vozila dok za neke nemaju pristup stanja na zalihama.

Pristup tehničkim podacima potrebnim za servis ili popravak omogućen im je putem distributera ili uvoznika pojedine marke vozila ili njegove ovlaštene mreže. Podaci su dostupni on-line, te se pristup može zahtijevati putem e-maila ili telefonski uz plaćenu licencu te su tehnički podaci djelomično prevedeni na hrvatski. Pri pristupu tehničkim podacima neki neovisni servisi navode da imaju pozitivno iskustvo te da su uglavnom zadovoljni, dok jedan navodi da nema pristup podacima pri čemu za pristup tehničkim podacima vrijede isti principi pri pristupu kao i za ovlaštene servise, dok jedan navodi da zbog nemogućnosti pristupa informacijama koje imaju samo ovlašteni servisi principi znaju biti različiti. Jedan od neovlaštenih servisa navodi da ima pristup tehničkim podacima te da po potrebi kontaktiraju ovlaštene servise ali da to tada ovisi o njihovoj volji za pružanje informacija.

13. Učinci koncentracije na mjerodavno tržište

Sukladno smjernicama za ocjenu horizontalnih koncentracija prema Uredbi Vijeća o kontroli koncentracija između poduzetnika (Guidelines on the Assessment of Horizontal Mergers; OJ 2004/C 31/03; dalje u tekstu: Smjernice za ocjenu horizontalnih koncentracija) koncentracija može onemogućiti učinkovito natjecanje na tržištu uklanjanjem bitnih tržišnih pritisaka na jednog ili više prodavatelja koji su posljedično povećali svoju tržišnu snagu. Najizravniji učinak koncentracije bit će gubitak tržišnog natjecanja između sudionika koncentracije.

Neki poduzetnici imaju više utjecaja na proces tržišnog natjecanja nego što bi to dali naslutiti njihovi tržišni udjeli, odnosno slična mjerila. Koncentracija koja uključuje takvog poduzetnika može izmijeniti dinamiku natjecanja na značajan, protutržišni način, posebice ako je tržište već koncentrirano.

Neke predložene koncentracije, ako se provedba ocijeni dopuštenom, mogle bi onemogućiti učinkovito tržišno natjecanje ostavljajući poduzetnika nastalog koncentracijom u položaju u kojem bi imao sposobnost i motiv otežati širenje malih poduzetnika i potencijalnih takmaca odnosno na drugi način ograničiti sposobnost takmaca da se natječu. U takvom slučaju takmaci, bilo pojedinačno ili skupno, ne moraju biti u položaju vršiti pritisak na poduzetnika

nastalog koncentracijom u tolikoj mjeri da on ne poveća cijene odnosno poduzme druga djelovanja koja narušavaju tržišno natjecanje. Primjerice, poduzetnik nastao koncentracijom može imati toliki stupanj kontrole odnosno utjecati na nabavu proizvodnih ulaza odnosno mogućnosti distribucije, da širenje odnosno ulazak konkurentskih poduzetnika može biti skuplje. Jednako tako, kontrola koju poduzetnik nastao koncentracijom ima nad patentima odnosno drugim vrstama intelektualnog vlasništva (primjerice brandovi) može otežati širenje ili ulazak takmaca.

Kupci sudionika koncentracije mogu imati poteškoća pri prelasku na druge dobavljače s obzirom da postoji mali broj alternativnih dobavljača, odnosno zato što se suočavaju sa znatnim troškovima prelaska. Takvi kupci posebno su osjetljivi na povećanja cijena. Koncentracija može utjecati na sposobnost ovih potrošača da se zaštite od povećanja cijena.

Snagu suprotstavljanja kupnjom u ovom bi kontekstu trebalo shvatiti kao pregovaračku snagu koju kupac u trgovačkim pregovorima ima u odnosu na prodavatelja zbog svoje veličine, poslovnog značaja za prodavatelja i svoje sposobnosti da se okrene drugim dobavljačima. Jedan izvor snage suprotstavljanja kupnjom bio bi slučaj u kojem kupac može vjerodostojno zaprijetiti da će se u razumnim vremenskim okvirima okrenuti drugim izvorima nabave ako bi dobavljač odlučio povećati cijene, odnosno na drugi način narušiti kvalitetu ili uvjete isporuke. To bi bio slučaj kad bi poduzetnik kupac bio u mogućnosti odmah se prebaciti na druge dobavljače, vjerodostojno zaprijetiti vertikalnom integracijom na uzvodno tržište ili poduprijeti uzvodno širenje ili ulazak na tržište. Vjerojatnije je da će ovu vrstu snage suprotstavljanja kupnjom imati veliki i sofisticirani kupci a ne manji poduzetnici u fragmentiranoj djelatnosti.

Sektor motornih vozila specifičan je po više osnova. Prvenstveno, izražene vertikalne linije od proizvođača, preko generalnog uvoznika/distributera do krajnjeg distributera, omogućavaju vrlo značajan utjecaj nad distribucijskom piramidom, a što u konačnici znači i zadržavanje značajne tržišne snage i na sekundarnim tržištima post-prodaje.

Nadalje, u sektoru motornih vozila zbog prisutnosti složenog lanca opskrbe, različiti subjekti djeluju i u interakciji su na različitim razinama. Kada je riječ o popravcima i održavanju, ovlaštene i neovisni serviseri pružatelji su usluga, dok su na strani potražnje glavni sudionici fizičke osobe i poduzetnici. Rezervne dijelove dobavljaju dobavljači originalne opreme, izravno ili preko proizvođača vozila, ali i neovisni dobavljači, dok su na strani potražnje glavni sudionici serviseri te, u manjoj mjeri, poduzetnici koji upravljaju voznim parkovima i fizičke osobe.

Stoga je kod razmatranja post-prodajnog tržišta motornih vozila važno u obzir uzeti njegova posebna obilježja, a jedan od kojih se ogleda u visini troškova za krajnjeg kupca. Naime, troškovi koje za usluge popravka i održavanja prosječno snose potrošači predstavljaju vrlo visok udio u njihovim ukupnim troškovima koje izdvajaju za motorna vozila. Konkurentni uvjeti na post-prodajnom tržištu motornih vozila izravno utječu na visinu tih troškova, ali i na javnu sigurnost, jer može doći do nepouzdanosti i nesigurnosti vozila ako se neprimjereno servisiraju, te na javno zdravlje i okoliš.

Osim toga, iako je tržišno natjecanje pojedinih marki vozila unutar mreža ovlaštenih serviseru ograničeno strogim i detaljnim kriterijima kvalitete i velikim ulaganjima koja se zahtijevaju od ovlaštenih serviseru, neovisni serviseri i dalje vrše znatan konkurentski pritisak na ovlaštene servisere te potrošačima daju mogućnost izbora s obzirom na usluge koje se pružaju i s obzirom na cijene. Naime, poslovni modeli i troškovi poslovanja neovisnih serviseru razlikuju se od onih u mrežama ovlaštenih serviseru.

Učinkovito tržišno natjecanje na tržištima nabave i prodaje rezervnih dijelova, kao i na tržištima pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila, ovisi i o razini kompetitivne interakcije između ovlaštenih serviseru, kao i o razini interakcije između ovlaštenih i neovisnih poduzetnika, a koji uključuju neovisne servisere i dobavljače rezervnih dijelova.

Ti poduzetnici mogu nastaviti vršiti takav pritisak jedino ako imaju pristup ključnim osnovnim sredstvima kao što su rezervni dijelovi, alati, osposobljavanje, tehničke informacije i podaci koji nastaju u vozilu. Bez pristupa tim osnovnim sredstvima, neovisni serviseri ne bi bili u mogućnosti učinkovito se natjecati na tržištu s ovlaštenim serviserima, budući da potrošačima ne bi mogli pružiti usluge visoke kvalitete koje doprinose sigurnom i pouzdanom funkcioniranju motornih vozila. Taj aspekt postaje sve relevantniji s povećanjem upotrebe ugrađenih digitalnih tehnologija i razvojem vozila na alternativna goriva koja zahtijevaju posebno stručno znanje, alate i rezervne dijelove.

Osim toga, zbog općenito specifične prirode tržišta post-prodaje motornih vozila, a koja su određena robnom markom vozila te time odvojena jedna od drugih, razina tržišnog natjecanja je na tim tržištima stoga sama po sebi manje intenzivna kada se uspoređuje s onom na tržištu prodaje novih motornih vozila. Nemogućnost pristupa potrebnim tehničkim informacijama može imati za posljedicu pad tržišne pozicije neovisnih operatera/servisera, što pak dovodi do štete za potrošače u smislu značajnog smanjenja izbora rezervnih dijelova, viših cijena za usluge popravka i održavanja motornih vozila, smanjenje izbora broja servisa za popravak i održavanje motornih vozila i potencijalnih sigurnosnih problema.

Tehnološki napredak podrazumijeva da je pojam tehničke informacije fluidan. Trenutačno određeni primjeri tehničkih informacija uključuju softver, kodove grešaka i druge parametre, zajedno s ažuriranjima, koji su potrebni za rad na elektroničkim upravljačkim jedinicama s ciljem uvođenja ili vraćanja postavki koje preporučuje dobavljač, identifikacijskih brojeva motornih vozila ili bilo kojeg drugog motora metode identifikacije vozila, katalozi dijelova, postupci popravka i održavanja, radna rješenja koja proizlaze iz praktičnog iskustva i odnose se na probleme koji obično utječu na određeni model ili seriju, te obavijesti o opozivu kao i druge obavijesti koje identificiraju popravke koji se mogu izvršiti bez naknade unutar ovlaštenog popraviti mrežu. Šifra dijela i sve druge informacije potrebne za identifikaciju ispravnog rezervnog dijela marke proizvođača automobila koji odgovara određenom pojedinačnom motornom vozilu također predstavljaju tehničke podatke.

Važan je i način na koji se dostavljaju tehničke informacije. Pristup bi se trebao omogućiti na zahtjev i bez nepotrebnog odgađanja, informacije bi se trebale dostaviti u upotrebljivom obliku, a naplaćena cijena ne bi trebala obeshrabriti pristup istima ne uzimajući u obzir opseg u kojem neovisni serviser ili drugi poduzetnik koristi informacije. Dobavljači motornih vozila trebali bi neovisnim serviserima omogućiti pristup tehničkim informacijama o novim motornim vozilima u isto vrijeme kada se takav pristup daje njegovim ovlaštenim serviserima i ne bi trebali obvezivati neovisne operatere da kupe više od informacija potrebnih za provedbu rada u pitanju. Navedeno se također odnosi na dostupnost alata i obuku neovisnih operatera. 'Alati' u ovom kontekstu uključuju elektroničke dijagnostičke i druge alate za popravak, zajedno s povezanim softverom, uključujući njegova periodična ažuriranja, te usluge nakon prodaje za takve alate.

U predmetnom slučaju stjecatelj će po provedbi predmetne koncentracije širenjem portfelja marki vozila za koje će biti ovlaštenu uvoznik i nositelj ovlaštene distributivno-servisne mreže povećati svoju tržišnu snagu, te će postati jedan od tri najznačajnija multi-brand ovlaštena uvoznika na teritoriju Republike Hrvatske, kako u segmentu osobnih vozila, tako i u segmentu lakih gospodarskih vozila.

Zbog već navedenih posebnih obilježja sektora u kojem posluje, ostvarivati će značajan utjecaj na cjelokupne distributivno-servisne mreže za vozila marke Ford, Hyundai, Renault, Dacia i Nissan, a osobito na sekundarnim tržištima post-prodaje. Naime, u odnosu na sve predmetne ovlaštene servisne mreže za vozila marke Ford, Hyundai, Renault i Daciju (izuzev Nissana) u primjeni su selektivni kvalitativno-kvantitativni sustavi, koji se u pravilu smatraju restriktivnijim u odnosu na isključivo kvalitativne sustave, budući da nameću dodatni kriterij u smislu

ograničenja broja ovlaštenih servisera. Grand Automotive LLP se i očitovao kako namjerava zadržati postojeću ovlaštenu mrežu kakva je u primjeni sada.

Upravo s obzirom na ograničenja koja proizlaze iz samih karakteristika sektora na tržištima post-prodaje u slučaju motornih vozila, uloga ovlaštenog uvoznika je značajna. Naime, tržišta pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila i prodaje rezervnih dijelova određena su robnom markom, a time i odvojena jedna od drugih. Stoga ne postoji dovoljno jak konkurentski pritisak na servisere jedne marke vozila od strane servisera za ostale marke motornih vozila.

Slijedom navedenog, značaj uloge ovlaštenog uvoznika je dvostrani, u smislu da omogućiti s jedne strane učinkovito tržišno natjecanje između ovlaštenih servisera, ne narušavajući povjerljivost podataka između konkurenata nametanjem informacijsko-poslovnog sustava koji to omogućuje, pritom uzimajući u obzir da su ovlašteni uvoznici često, kao i u predmetnom slučaju i sami ovlašteni distributeri i serviseri te se natječu s ostalim članovima ovlaštene mreže. S druge strane, svojom ulogom ovlašteni uvoznik može pridonijeti da omogućiti učinkovito tržišno natjecanje između ovlaštenih i neovisnih servisera, prvenstveno dajući slobodan pristup ključnim osnovnim sredstvima kao što su rezervni dijelovi, alati, osposobljavanje, tehničke informacije i drugi podaci koji nastaju u vozilu.

U svjetlu sve veće digitalizacije i tehnološkog napretka u predmetnom sektoru, bilo kakvo otežavanje takvog pristupa, ali i načina pristupa ima višestruke posljedice, kako na neovisne servisere, koji su u pravilu manji poduzetnici te im je navedeni pristup informacijama, podacima i dijelovima nužan preduvjet za poslovanje uopće, tako i na krajnje potrošače, budući da se sa smanjenjem izbora bilo koje vrste, bilo dijelova bilo broja servisera, izravno i povećava cijena održavanja vozila tijekom cijelog vijeka korištenja motornog vozila. Pri tom, također veliki utjecaj ima razlučivanje popravaka i održavanja u jamstvenom i izvan jamstvenog roka, te dobivanje jasne informacije od ovlaštenog uvoznika što je obavezno a što ne za zadržavanje jamstva na motorno vozilo.

14. Konačni prijedlog mjera i uvjeta Grand Automotive LLP od 2. kolovoza 2022.

Grand Automotive LLP je 2. kolovoza 2022. sukladno članku 22. stavku 5. ZZTN-a, ocjenjujući trenutno stanje tržišta na teritoriju Republike Hrvatske u pogledu pristupa tehničkim informacijama potrebnim za obavljanje djelatnosti servisiranja motornih vozila, kako ovlaštenih servisera tako i neovlaštenih servisera, kao i mogućnost kupnje originalnih rezervnih dijelova od strane članova ovlaštene mreže, AZTN-u dostavio konačni prijedlog mjera, uvjeta i rokova za otklanjanje negativnih učinaka predmetne koncentracije na tržišno natjecanje.

Podnositelj prijave koncentracije se obvezuje:

A. dostaviti svim članovima ovlaštene distributivno-servisne mreže vozila marke Ford i Hyundai, a nakon preuzimanja društva Renault Nissan Hrvatska d.o.o. i članovima ovlaštene distributivno-servisne mreže vozila marke Renault, Nissan i Dacia dopis kojim će naglasiti zakonsku obvezu svih članova ovlaštene distributivno-servisne mreže o nužnosti provođenja postupka prodaje i servisiranja motornih vozila na transparentan, objektivan i nediskriminatoran način, posebice u odnosu na prodaju i dostupnost originalnih rezervnih dijelova (OEM spare parts) svim trećim osobama, pogotovo neovlaštenim serviserima;

B. staviti u prodaju sav potreban alat i omogućiti tehničko osposobljavanje osoblja neovisnih servisera odnosno osoblja koje ne pripada ovlaštenoj mreži, sam ili putem trećih osoba, na jedan način kako se isti čini i za članove ovlaštene servisne mreže vozila marke Ford, Hyundai, a nakon preuzimanja društva Renault Nissan Hrvatska d.o.o. i za vozila marke Renault, Nissan i Dacia;

C. u knjižicama vozila za marke Hyundai, a nakon preuzimanja društva Renault Nissan Hrvatska d.o.o. i u knjižicama vozila marke Renault, Nissan i Dacia, implementirati tekst iz kojeg će potrošačima biti razvidno da se popravci nejamstvenih dijelova ne moraju obavljati u ovlaštenom servisu da bi se zadržalo jamstvo;

D. da će trgovačko društvo pod kontrolom Podnositelja prijave, Grand Auto d.o.o., zadržati i dalje jednak tretman i uvjete u odnosu na ostale članove ovlaštene mreže.

Rok izvršenja: 15 (petnaest) dana od dana dostave rješenja AZTN-a.

Podnositelj prijave koncentracije smatra da će se predloženom mjerom, zajedno sa mjerom pod rednim brojem 2, osigurati pristup rezervnim dijelovima neovlaštenim serviserima na jednak i ne diskriminirajući način kao i članovima ovlaštene mreže. Pored navedenog, mjerom pod brojem 1 B će se naglasiti zakonsko pravo potrošača u pogledu mogućnosti izbora neovlaštenog serviseru za provođenje ne jamstvenih popravaka i time dodatno ojačati tržišna pozicija neovlaštenih serviseru.

Podnositelj prijave koncentracije se obvezuje:

A. izraditi Pravilnik o prodaji originalnih rezervnih dijelova sa smjernicama za postupanje koji će biti obvezujući za sva trgovačka društva u vlasništvu Podnositelja prijave odnosno sva trgovačka društva u kojima isti ima vladajući utjecaj odnosno koja se smatraju povezanim društvima u smislu važećih odredaba Zakona o trgovačkim društvima, odnosno koji će se odnositi na cjelokupnu ovlaštenu mrežu, a kojim će se definirati postupak naručivanja rezervnih dijelova način plaćanja rezervnih dijelova način isporuke odnosno preuzimanja rezervnih dijelova, a koje postupanje u procesu narudžbe, plaćanja i isporuke rezervnih dijelova mora biti ne diskriminirajući za neovlaštene servisere;

B. provesti dodatnu internu edukaciju osoblja za sva trgovačka društva u vlasništvu Podnositelja prijave odnosno sva trgovačka društva u kojima isti ima vladajući utjecaj odnosno koja se smatraju povezanim društvima u smislu važećih odredaba Zakona o trgovačkim društvima kao i kod svih članova ovlaštene mreže, zaposlenim na radnom mjestu servisni savjetnik odnosno drugom odgovarajućem radnom mjestu u okviru kojeg se vrši prodaja rezervnih dijelova, a unutar koje edukacije će se svim takvim zaposlenicima naglasiti zakonska obveza i potreba prodaje rezervnih dijelova svim zainteresiranim osobama, posebno neovlaštenim serviserima na ne diskriminirajući način, i sve sukladno Pravilniku navedenom pod mjerom A.

C. provesti dodatnu internu edukaciju osoblja za sva trgovačka društva u vlasništvu Podnositelja prijave odnosno sva trgovačka društva u kojima isti ima vladajući utjecaj odnosno koja se smatraju povezanim društvima u smislu važećih odredaba Zakona o trgovačkim društvima, kao i kod svih članova ovlaštene mreže, a koje osoblje je zaposleno na radnom mjestu servisni savjetnik odnosno drugom odgovarajućem radnom mjestu u okviru kojeg se vrši servis vozila, a unutar koje edukacije će se svim takvim zaposlenicima naglasiti zakonska regulativa te prava potrošača u pogledu servisiranja motornih vozila u neovlaštenim servisima i zadržanju pravu jamstva.

Rok izvršenja za mjeru pod A: 45 (četrdeset i pet) dana od dana dostave rješenja AZTN-a.

Rok izvršenja za mjeru pod B i C: 60 (šezdeset) dana od dana dostave rješenja AZTN-a.

Podnositelj prijave koncentracije se obvezuje:

A. na svoje web stranice implementirati adresu na kojoj se omogućava pristup tehničkim podacima (što uključuje i ne ograničava se na softver, šifre grešaka i druge parametre zajedno s ažuriranjima koja su potrebna za rad na električkim kontrolnim jedinicama uz mogućnost instaliranja ili povrata tvorničkim podešenja, brojeve šasija ili druge načine identifikacije vozila, katalog dijelova, procedure popravaka i održavanja te tehnička rješenja proizašlih iz praktičnog iskustva koja su povezana sa učestalim problemima pojedinog modela, podatke o opozivu) proizvođača vozila marke Hyundai i Ford, a nakon preuzimanja društva Renault Nissan Hrvatska d.o.o. i pristup tehničkim podacima proizvođača vozila Renault, Nissan i Dacia, za neovisne servisere;

B. na svojim web stranicama postaviti Upute na hrvatskom jeziku uz pomoću kojim će neovisni serviser moći ostvariti pristup bazama podataka sa tehničkim podacima proizvođača vozila marke Hyundai i Ford, a nakon preuzimanja društva Renault Nissan Hrvatska d.o.o. i pristup bazama podataka sa tehničkim podacima proizvođača vozila Renault, Nissan i Dacia za neovisne servisere, ukoliko pristup takvim bazama podataka nije već omogućen na hrvatskom jeziku;

C. uspostaviti Korisničku podršku koja će biti dostupna trećim osobama, a što posebice uključuje neovlaštene servisere, a koja će putem dediceranog telefona i e-maila pružati podršku trećim osobama prilikom ostvarivanja pristupa on-line bazama podataka proizvođača kako je to navedeno pod točkom 3 A i 3 B, unutar redovnog radnog vremena Podnositelja prijave;

D. od proizvođača vozila marke Ford i Hyundai, a nakon preuzimanja društva Renault Nissan Hrvatska d.o.o. i od proizvođača vozila Renault, Nissan i Dacia, zatražiti omogućavanje pristupa podacima sadržanim u on-line bazi podataka na hrvatskom jeziku, te do ostvarenja istog održavati Korisničku podršku navedenu pod mjerom 3 C; E. dostaviti AZTN-u primjerak Uputa na hrvatskom jeziku uz pomoću kojim će neovisni serviser moći ostvariti pristup bazama podataka sa tehničkim podacima proizvođača kako je to predviđeno mjerom pod točkom 3 B.

Rok izvršenja: 60 (šezdeset) dana od dana dostave rješenja AZTN-u.

Podnositelj prijave koncentracije smatra da će se predloženim mjerama omogućiti pristup tehničkim podacima od strane neovlaštenih serviser na jedan i ne diskriminatoran način čime će se omogućiti jačanje tržišne konkurentnosti sektora servisiranja motornih vozila budući da pristup tehničkim podacima, uz pristup rezervnim dijelovima, predstavlja najveću zapreku za uspješno servisiranje motornih vozila. U odnosu na mjeru pod A. Podnositelj prijave koncentracije ističe da na internetu postoje stranice uvoznika za vozila Hyundai sa adresom www.hyundai.hr. a koje web stranice su u vlasništvu društva Hyundai Hrvatska d.o.o. te će na iste biti postavljena gore navedena adresa za pristup bazi podataka kao i Upute za isto. U odnosu na vozila marke Ford, Podnositelj prijave koncentracije ističe da je vlasnik stranice www.ford.hr sam proizvođač, a ne Podnositelj prijave koncentracije. Radi navedenog, Podnositelj prijave koncentracije će pokušati ishoditi od samog proizvođača da se na predmetne stranice postavi gore navedena adresa za pristup bazi podataka kao i Upute za isto, dok ukoliko proizvođač odbije isto, Podnositelj prijave koncentracije će isto postaviti na svoje web stranice na adresi www.grandautomotive.hr. Podnositelj prijave koncentracije u privitku dostavlja ispis sa web stranice whois iz koje je vidljivo društvo na koje je registrirana predmetna www.ford.hr stranica.

Podnositelj prijave koncentracije se obvezuje izmijeniti informacijsko-poslovni sustav koje primjenjuju Hyundai Hrvatska d.o.o. i ovlašteni serviseri i/ili distributeri Hyundai Hrvatska prodajno-servisne mreže i Grand Dalewest d.o.o. i ovlašteni serviseri i/ili distributeri Ford prodajno-servisne mreže na način da će:

A. onemogućiti pristup i protok poslovno osjetljivih informacija i podataka, posebice robno-materijalnih informacija, podataka o prodaji vozila i podataka financijske prirode, a što ne

uključuje podatke koja se odnose na povijest i evidenciju servisa i popravaka pojedinih vozila, evidenciju, obradu i praćenje garancija, pretragu i dohvat podataka o pojedinom vozilu po broju šasije između pojedinih članova ovlaštenih servisera/distributera Hyundai prodajno-servisne mreže, odnosno onemogućiti pristup i protok poslovno osjetljivih informacija i podataka koji su vidljivi pojedinom ovlaštenom serviseru/distributeru Hyundai prodajno-servisne mreže s jedne strane, i pojedinom ovlaštenom serviseru/distributeru Hyundai prodajno-servisne mreže s druge strane, neovisno o možebitnom postojanju suglasnosti za vidljivost podataka prema drugom članu mreže, i to implementacijom mjera informacijske sigurnosti i sprečavanjem pristupa podacima drugog člana Hyundai prodajno-servisne mreže, ograničavanjem razine prava i ovlasti u sustavu.

B. onemogućiti pristup i protok poslovno osjetljivih informacija i podataka, posebice robno-materijalnih informacija, podataka o prodaji vozila i podataka financijske prirode, a što ne uključuje podatke koja se odnose na povijest i evidenciju servisa i popravaka pojedinih vozila, evidenciju, obradu i praćenje garancija, pretragu i dohvat podataka o pojedinom vozilu po broju šasije između pojedinih članova ovlaštenih servisera/distributera Ford prodajno-servisne mreže, odnosno onemogućiti pristup i protok poslovno osjetljivih informacija i podataka koji su vidljivi pojedinom ovlaštenom serviseru/distributeru Ford prodajno-servisne mreže s jedne strane, i pojedinom ovlaštenom serviseru/distributeru Ford prodajno-servisne mreže s druge strane, neovisno o možebitnom postojanju suglasnosti za vidljivost podataka prema drugom članu mreže, i to implementacijom mjera informacijske sigurnosti i sprečavanjem pristupa podacima drugog člana Ford prodajno-servisne mreže, ograničavanjem razine prava i ovlasti u sustavu.

C. onemogućiti pristup i protok poslovno osjetljivih informacija i podataka, posebice robno-materijalnih-informacija, podataka o prodaji vozila i podataka financijske prirode koja su vidljiva osoblju Hyundai Hrvatska d.o.o. u odnosu na pojedinog ovlaštenog servisera i/ili distributera Hyundai prodajno-servisne mreže implementacijom mjera informacijske sigurnosti i ograničavanjem razine prava i ovlasti u sustavu, uz istovremeno: (i) definiranje ključnog osoblja određenih internom odlukom Hyundai Hrvatska d.o.o. (nazivlje radnog mjesta biti će dostavljena AZTN-u) koja će imati administratorska prava u cjelokupnom informacijsko-poslovnom sustavu u svrhu održavanja predmetnog sustava te (ii) definiranje ključnog osoba određenih internom odlukom Hyundai Hrvatska d.o.o. (nazivlje radnog mjesta biti će dostavljena AZTN-u) koja će imati pravo pristupa podacima u informacijsko-poslovnom sustavu pojedinog ovlaštenog servisera/distributera koji se odnosi na servisno poslovanje i prodaju vozila, posebice na povijest i evidenciju servisa i popravaka pojedinih vozila, evidenciju, obradu i praćenje garancija, pretragu i dohvat podataka o pojedinom vozilu po broju šasije;

D. onemogućiti pristup i protok poslovno osjetljivih informacija i podataka, posebice robno-materijalnih informacija, podataka o prodaji vozila i podataka financijske prirode koja su vidljiva osoblju Grand Dalewest d.o.o. u odnosu na pojedinog ovlaštenog servisera i/ili distributera Ford prodajno- servisne mreže implementacijom mjera informacijske sigurnosti i ograničavanjem razine prava u sustavu, uz istovremeno: (i) definiranje ključnog osoblja određenih internom odlukom Grand Dalewest d.o.o (nazivlje radnog mjesta biti će dostavljena AZTN-u) koja će imati administratorska prava u cjelokupnom informacijsko- poslovnom sustavu u svrhu održavanja predmetnog sustava te (ii) definiranje ključnog osoba određenih internom odlukom Grand Dalewest d.o.o (nazivlje radnog mjesta biti će dostavljena AZTN-u) koja će imati pravo pristupa podacima u informacijsko-poslovnom sustavu pojedinog ovlaštenog servisera/distributera koji se odnosi na servisno poslovanje i prodaju vozila, posebice na povijest i evidenciju servisa i popravaka pojedinih vozila, evidenciju, obradu i praćenje garancija, pretragu i dohvat podataka o pojedinom vozilu po broju šasije;

Podnositelj se obvezuje da će tijekom trajanja koncentracije i nakon preuzimanja društva Renault Nissan Hrvatska d.o.o. izmijeniti postojeći informacijsko-poslovni sustav koji koristi

Renault Nissan Hrvatska d.o.o. na način da isti, u pogledu protoka informacija i poslovno osjetljivih podataka između članovima ovlaštene distributivno-servisne mreže vozila marke Renault, Nissan i Dacia i društva Renault Nissan Hrvatska d.o.o. i članova ovlaštene distributivno-servisne mreže vozila marke Renault, Nissan i Dacia međusobno, udovoljava u cijelosti mehanizmima osiguranja sprječavanja protoka informacija kako je to navedeno u točki A.- D. ove mjere;

Podnositelj se obvezuje dostaviti Odluke o utvrđivanju ključnog osoblja sa naznakom radnog mjesta koja će imati pravo pristupa podacima u informacijsko-poslovnim sustavu pojedinog ovlaštenog servisera/distributera Ford prodajno-servisnoj mreže, odnosno Hyundai prodajno-servisnoj mreže u skladu s točkom C. i D. ove mjere.

Rok izvršenja: 60 (šezdeset) dana od dana dostave rješenja AZTN-a.

Podnositelj prijave koncentracije predlaže AZTN-u imenovanje povjerenika (neovisno revizorsko društvo ili konzultantsku kuću s iskustvom i poznavanjem tržišta automobilske industrije) a koje nije personalno ni kapitalno povezano sa sudionicima koncentracije, koje posjeduje potrebne kvalifikacije za izvršenje tog posla i koje ne smije biti izloženo ili postati izloženo sukobu interesa te koje će uz prethodno odobrenje AZTN-a, obavljati poslove praćenja mjera. Navedeni povjerenik je obavezan podnijeti prvo početno izvješće o provedbi mjera AZTN-u u roku od mjesec dana nakon izvršene zadnje mjere, te narednih svakih šest (6) mjeseci tijekom jedne (1) godine izvijestiti AZTN o provedbi mjera, odnosno njihovom učinku na neovisne servisere. Troškove povjerenika snosi Podnositelj prijave koncentracije.

Rok izvršenja: 30 (trideset) dana od dana dostave rješenja Agencije.

Trajanje mjere: jedna (1) godina nakon izvršene zadnje mjere

15. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće) je na 32/2022. sjednici, održanoj 9. kolovoza 2022., sukladno ovlastima iz članka 30. točke 2. i članka 31. ZZTN-a, razmatralo ukupne učinke provedbe predmetne koncentracije na tržištima obuhvaćenim predmetnom koncentracijom, uzimajući u obzir kriterije iz članka 21. stavka 3. ZZTN-a i članka 19. Uredbe o koncentracijama.

I. Temeljem ocjene podataka sadržanih u prijavi koncentracije, očitovanja podnositelja prijave, utvrđene strukture mjerodavnog tržišta, s obzirom na postojeće i potencijalne konkurente, općih pokazatelja o tržišnim udjelima na mjerodavnom tržištu, pribavljenih podataka i očitovanja od anketiranih poduzetnika, postkoncentracijskog tržišnog udjela sudionika koncentracije, očekivanih učinaka koncentracije u smislu koristi za potrošače i drugih raspoloživih podataka i saznanja, isprava i dokaza, kao i rezultata provedene pravne i ekonomske analize u ovom predmetu, vodeći računa o svim konkretnim činjeničnim, pravnim i gospodarskim okolnostima, Vijeće je zaključilo da je u konkretnom slučaju riječ o koncentraciji koja se ocjenjuje kao uvjetno dopuštena ako se ispune određene mjere i uvjeti u roku kojeg odredi AZTN u smislu članka 22. stavka 7. točke 2. ZZTN-a.

Stoga je AZTN, temeljem odluke Vijeća donio odluku kao u točki I. izreke ovoga rješenja.

II. Imajući na umu strukturu mjerodavnog tržišta s obzirom na postojeće i potencijalne konkurente, opće pokazatelje o tržišnim udjelima na mjerodavnom tržištu, podatke i očitovanja pribavljenih od poduzetnika AZTN je ocijenio kako je riječ o koncentraciji koja se može dopustiti samo uz ispunjavanje mjera i uvjeta za otklanjanje mogućih negativnih učinaka koncentracije na tržišno natjecanje na tržištu prodaje originalnih rezervnih dijelova za motorna vozila robnih

marki Hyundai, Ford, Renault, Nissan i Dacia i tržištu pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila robnih marki Hyundai, Ford, Renault, Nissan i Dacia u Republici Hrvatskoj.

Stoga su prihvaćene mjere i uvjeti podnositelja prijave koncentracije Grand Automotive LLP i Grand Automotive RD Ltd, koje su sudionici koncentracije dužni ispuniti kako bi se otklonili negativni učinci predmetne koncentracije na tržišno natjecanje u rokovima utvrđenim za njihovo ispunjenje, na način da Grand Automotive LLP i Grand Automotive RD Ltd na transparentan način obavljaju svoje poslovanje u skladu s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Stoga je AZTN, temeljem odluke Vijeća donio odluku kao u točki II. izreke ovoga rješenja.

III. Poduzetnik Grand Automotive LLP obvezuje se u roku od 30 (trideset) dana od dana dostave ovoga rješenja provesti postupak izbora povjerenika kojeg će predložiti AZTN-u, koji bi pratio ispunjenje naloženih mjera ovim rješenjem, te koji bi AZTN-u podnosio pisano izvješće o rezultatima izvršenog nadzora provedbe mjera (najmanje dva puta godišnje, a po potrebi i nalogu AZTN-a i češće) uz uvjet da njegovo imenovanje AZTN mora prethodno odobriti temeljem dostavljene objektivne dokumentacije kojom se dokazuje kvalificiranost predloženog neovisnog povjerenika za praćenje provedbe mjera, uvjeta i rokova koje odredi AZTN, a pri čemu povjerenik mora biti stručnjak za tržište post-prodaje motornih vozila. Povjerenik treba biti renomirana i iskusna pravna osoba koja pokriva više segmenata stručnosti potrebne za nadzor ukupnosti svih mjera i uvjeta i koja nije personalno ni kapitalno povezana sa sudionicima koncentracije, koja posjeduje potrebne kvalifikacije za izvršenje tog posla i koja ne smije biti izložena ili postati izložena sukobu interesa.

Stoga je AZTN, temeljem odluke Vijeća donio odluku kao u točki III. izreke ovoga rješenja.

IV. Povjerenik je obavezan podnijeti prvo, početno izvješće o provedbi mjera AZTN-u, u roku od trideset (30) dana od izvršenja posljednje mjere utvrđene ovim rješenjem, te tijekom razdoblja od jedne (1) godine, računajući od dana podnošenja prvog, početnog izvješća, svakih šest (6) mjeseci izvijestiti AZTN o učinku provedenih mjera, osobito u odnosu na neovlaštene servisere.

Sukladno ovlasti iz članka 22. stavka 6. ZZTN-a odlučeno je da, ovisno o rezultatima izvještaja povjerenika, AZTN može produžiti trajanje praćenja ispunjenja mjera utvrđenim ovim rješenjem za naredno razdoblje, sve u smislu članka 23. stavka 3. ZZTN-a.

Stoga je AZTN, temeljem odluke Vijeća donio odluku kao u točki IV. izreke ovoga rješenja.

V. Sukladno ovlasti iz članka 22. stavka 6. ZZTN-a odlučeno je da troškove obavljanja poslova povjerenika u cijelosti snosi Grand Automotive LLP.

Stoga je AZTN, temeljem odluke Vijeća donio odluku kao u točki V. izreke ovoga rješenja.

VI. Ovo rješenje pročišćeno u smislu članka 53. ZZTN-a bit će objavljeno u «Narodnim novinama» i na službenim internetskim stranicama AZTN-a sukladno odredbi članka 59. stavka 2. i stavka 3. ZZTN-a u svezi s člankom 58. stavkom 1. točkom 5. ZZTN-a.

Stoga je AZTN, temeljem odluke Vijeća donio odluku kao u točki VI. izreke ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv rješenja AZTN-a nije dopuštena žalba, ali u roku od trideset (30) dana od dana dostave rješenja stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske.

Predsjednica Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

dr.sc. Mirta Kapural, dipl.iur.

Napomena:

Sukladno članku 53. ZZTN-a, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni u rasponima i sa [***].